

Departementet Juridisk Center
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Skole og Forældres hørings svar til lovforslaget er sendt til følgende e-mail adresser:
mdcjc@uvm.dk og Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk

8. april 2016
Sags nr.:16/03477

Høringssvar til: Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Generelle kommentarer

Grundlæggende er forældreorganisationen Skole og Forældre tilfredse med, at Regeringen sættes fokus på det pres der er kommet på folkeskolens modtagerklasser og skolernes ressourcerne til disse, i forhold til den øgede tilgang af børn og unge fra andre kulturer og sprogområder.

Skole og Forældre vægter kvaliteten af det undervisningstilbud der gives disse børn og unge højt. Herunder at der tages højde for at deres baggrund i stor udstrækning kan have gjort dem sårbare (traumer) og at de muligvis i længere perioder ikke har modtaget undervisning.

For at sikre kvaliteten i det undervisningstilbud disse børn og unge modtager, er det vigtigt at der sker en individuel vurdering af deres sproglige niveau, deres sociale kompetence også i forhold til deres evt. sårbarhed (traumer) og deres fag-faglige niveau.

Det er også vigtigt for os at et særlige undervisningsforløb i grundskolen hele tiden har det sigte, at det er midlertidigt, således at eleverne løbende får vurderes deres mulighed for at indgå i folkeskolens almindelige undervisning og fællesskab.

Skole og Forældre er enige i at målet er at ruste eleverne til videre uddannelse og forberede eleverne til at være aktive borgere i vort land med frihed og folkestyre, med de pligter og rettigheder dette indebærer.

Kommentar til lovforslaget

Skole og Forældre ser ikke et behov for ny lovgivning for området. Undervisningstilbuddet til denne særlige gruppe er allerede reguleret af *folkeskoleloven* og *bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog*.

Skole og Forældre ser det dog som en mulighed evt. at regulere bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog i forhold til at andre kvalificerede personalegrupper og støttepersoner kan være påkrævet i forhold til at sikre disse børn og unge deltagelse og læring i grundskoleuddannelsen.

Derimod ser Skole og Forældre det ikke som en løsning der skal sikre kvaliteten i tilbuddet, at Ministeriet og KL ønsker at regulere i selve undervisningsrammen, i forhold til elevloft, elevsammensætningen mv. som bemærkningerne til lovudkastet lægger op til.

Skole og Forældre forstår ikke, at man vil skabe endnu et administrativt lag i hhv. kommune- og statsadministrationen der skal regulere og føre tilsyn med det nye område, som det foreslåede lovudkast giver mulighed for. Vi ser hellere at kommunerne afsætter midler til området og at disse midler tilgår de lokale folkeskoler, der inden for nuværende lovramme sikrer det bedst mulige tilbud til denne elevgruppen. Dette vil også sikre at elevgruppen placeres tæt på det nærområde de som borgere skal indgå i og det fællesskab som bl.a. folkeskolen er ramme for, i denne aldersgruppe.

På flere punkter sigter lovforslaget mod disse børn og unges forældre. Det bekymrer Skole og Forældre at man tillægger forældrene ansvar og stiller krav, som man må formode de ikke umiddelbart kan løfte. Forældrene til denne børnegruppe har som børnene, en anden sproglig og kulturel baggrund og har derfor brug for støtte for at kunne indgå aktivt i forløbet.

Skole og Forældre bemærker at lovforslaget giver forældrene på grundskoleundervisningstilbuddene, mulighed for at oprette forældreråd, uden arbejdsgiver-, økonomiske- og bevilingsmæssige beføjelser, tilsvarende ramme som tillægges skolebestyrelserne på folkeskolerne.

Skole og Forældre finder det dog yderst bekymrende at det ikke yderligere fremgår, hvordan forældrerådet vælges i en demokratisk proces og hvilken kompetence der tillægges disse forældreråd. Skole og Forældre mener, at ved at bibeholde den nuværende lovgivning sikres det, at folkeskolens lovfastsatte rammer også bidrager til at give forældrene forståelse for det danske samfunds demokratiske system, forståelse for folkeskolens tilbud samt inddrager forældrene i det fællesskab skolen repræsenterer i nærområdet. Netop dette er desuden en væsentlig faktor i at sikre den langsigtede integration.

Endvidere bekymrer det Skole og Forældre at lovforslaget pålægger forældrene til denne gruppe at børn og unge at skulle benytte kommunernes digitale selvbetjeningsplatforme, da det må formodes, at forældrene ikke har den sproglige kompetence til at kunne bruge disse.

Generelt ser Skole og Forældre at lovforslaget ikke giver den kvalitet i grundskoleundervisning som fremadrettet skal sikre, at denne elevgruppe bliver fornuftigt integreret i vort samfund, med en god grundskoleuddannelse der bidrager til et videre uddannelsesforløb, med en forståelse af de pligter og rettigheder det kræver at indgå i vort samfund med demokrati, ligeværd og ligestilling.

Med venlig hilsen

Mette With Hagensen
Formand for Skole og Forældre
Dir. tlf 3171 6378
mwh@skole-foraelldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef for Skole og Forældre
Dir. tlf 3063 0807
mk@skole-foraelldre.dk

NOTAT

8. april 2016

Til:

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Sendt pr mail til mdcjc@uvm.dk og Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk

Hørings svar til udkast til lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Røde Kors takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge. Det er Røde Kors' generelle anbefaling, at ethvert undervisningstilbud til flygtninge bør tage udgangspunkt i barnets og familiens helt særlige, sårbare situation. Røde Kors har mere end 30 års erfaring med undervisning og etablering af pædagogiske tilbud til asylansøgere s bør n, og vi har samarbejde og partnerskaber med kommuner over hele landet, hvor vi gennemfører vejledning og rådgivning ved bl.a. opstart af kommunale pædagogiske tilbud.

Overordnet er det vores holdning, at det fremlagte udkast til lovforslag ikke vil gavne flygtninges grundskoleundervisning. I forlængelse heraf er vi bekymrede for, at lovforslaget ikke vil bidrage positivt til en bedre integration af flygtningebørn og -unge.

Nedenfor følger vores specifikke kommentarer til lovforslaget:

Klassekvotient i modtageklasser

Røde Kors anbefaler, at en klassekvotient på 12 elever i modtagelsesklasser fastholdes.

Børn, der har været på flugt, er ofte præget af alvorlige stresssymptomer, lærings- og hukommelsesvanskeligheder, høj arousal og svækkede relationskompetencer. Det kræver en særlig pædagogisk indsats, da der kan være tale om såvel udad- som indadrettede reaktioner.

Vores erfaring er, at indsatsen kræver et specifikt fokus på det enkelte barn og dets livsomstændigheder, herunder barnets individuelle lærings- og udviklingsprofil samt de fællesskaber, som barnet indgår i inklusiv familien, hvor der kan være omsorgssvigt, svag forældreevne mv. Det kræver, at de pædagogiske rammer, herunder klassekvotienten, rummer mulighed for denne særlige opmærksomhed.

Antal klassetrin i modtagerklasser

Røde Kors anbefaler, at et spænd på tre klassetrin i modtagelsesklasser fastholdes.

Undervisning af flygtningebørn bør tage udgangspunkt i barnets udviklingstrin og nærmeste udviklingszone. Hvis der skal undervises på mere end tre klassetrin i en modtagelsesklasse, er det vores erfaring, at der vil være for langt imellem ældste og yngste elev til, at en faglig og social afbalanceret

læring vil kunne finde sted. Der skal naturligvis være mulighed for, at man i særlige situationer kan holdele med en større aldersmæssig spredning.

Særlige kompetencer er påkrævet

Røde Kors anbefaler endvidere, at alle flygtningebørn, hvad enten de er i modtagelsesklasser eller i andre tilsvarende tilbud, undervises af lærere og pædagoger med specifik faglig kompetence. De fleste børn på flugt har en "takket udviklingsprofil". F.eks. er et barn på seks år fagligt som en fire-årig, socialt kompetent som en tre-årig og følelsesmæssigt udviklet som en to-årig. Herudover skal der også tages højde for den tosprogede dimension og de traumer, som disse børn kan bære med sig. Det er således helt afgørende, at det pædagogiske personale kender til de helt særlige vilkår, der gør sig gældende i arbejdet med flygtninge, så vigtige opmærksomhedspunkter ikke overses eller bagatelliseres med baggrund i kulturelle forskelle.

Endvidere er en tværfaglig indsats nødvendig for at sikre et helhedsorienteret syn på barnet og dets specifikke behov. Derfor må der være ressourcer til, at det pædagogiske personale kan deltage i tværfagligt samarbejde med henblik på at afdække barnets ressourcer og styrke barnets udvikling, som ofte i skolemæssig sammenhæng har været sat i stå i op til flere år.

Vi mener derfor, at der for at sikre kvaliteten bør være krav til undervisernes kompetencer, såfremt man ønsker at oprette særlige undervisningsforløb for flygtningebørn og -unge.

Venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær

Børnerådet

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Juridisk Center
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

8.4.2016
J.nr. 3.2.3/srr

Høring over udkast til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Børnerådet har modtaget forslag til lov om særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge til bemærkninger. Forslaget er et af flere, der udmønter aftalen 'bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge' mellem bl.a. regeringen og KL og skal derfor ses i sammenhæng med ændringer i bekendtgørelser og nye lovforslag. Børnerådet forudsætter, at de øvrige ændringer sendes i høring og vil kommentere de øvrige planlagte ændringer i hhv. bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog og de varslede lovændringer under Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet i særskilte høringssvar.

Lovforslaget vedrører særlige tilbud til *udlændinge* med et *ikke uvæsentligt* behov for sprogstøtte. Lovforslaget er dog begrundet i et højt antal *flygtninge* og dermed et højere antal flygtningebørn, end kommunerne er vant til at rumme i de nuværende tilbud. Børnerådets kommentarer drejer sig derfor primært om flygtningebørnene.

Børnerådet anerkender, at der ligger en stor opgave hos bl.a. kommunerne i forhold til at integrere flygtninge pga. det høje antal, der kommer til Danmark i disse år. Derfor skal der også tænkes i nye løsninger i forhold til den hidtidige indsats, der har været baseret på modtagelse af et lavere antal flygtninge. Disse løsninger må dog ikke gå ud over det enkelte barns rettigheder.

Børnerådet vil indledningsvist minde om, at enhver indsats over for barnet skal baseres på en individuel vurdering af det konkrete barns behov og rettigheder. Indsatsen skal endvidere være helhedsorienteret og tage udgangspunkt i barnets bedste. Dette gælder, uanset om barnet er født i Danmark eller er kommet til landet som flygtning, som familiesammenført eller på anden vis.

Børnekonventionens artikel 28 og 29 omhandler retten til uddannelse, herunder kvaliteten heraf. Det fremgår, at Danmark skal sikre, at det enkelte barns personlighed, evner og psykiske og fysiske formåen udvikles fuldt ud. Endvidere skal Danmark implementere bestemmelserne uden nogen form for forskelsbehandling, jf. Børnekonventionens artikel 2.

Børnerådet

Den bedst mulige trivsel og personlige og faglige udvikling af barnet har både et kort og længere sigte. Dels skal barnet trives her og nu, og dels skal barnet rustes bedst muligt til fremtiden, uanset om dette måtte være i Danmark eller i hjemlandet.

Børnerådet mener, at alle børn har ret til at modtage undervisning af en vis faglig standard, der skal fremme barnets bedst mulige personlige og faglige udvikling. Vi skal derfor stille de samme krav til kvaliteten af undervisningen af udenlandske børn, herunder børn der er flygtet, som vi tilbyder andre børn i Danmark. Derfor mener Børnerådet, at udenlandske børn, herunder flygtningebørn, også fremover skal være omfattet af folkeskoleloven og den beskyttelse og de retskrav, der følger heraf.

Det er værd at understrege, at børn, der er flygtet til Danmark, kan have oplevet traumatiske begivenheder og som følge heraf kan have et behov for særlig støtte i forhold til at kunne deltage i undervisningen. Har barnet behov for særlig støtte, skal barnet modtage denne baseret på en helhedsorienteret vurdering af barnets individuelle behov på lige fod med andre børn.

Folkeskoleloven sikrer klare rammer for undervisningen i forhold til fx timetal, lærerkvalifikationer, klasseloft og fagrække. Loven sikrer endvidere et fagligt niveau og en vis ensartethed i undervisningen på tværs af landet. Det anses for uhensigtsmæssigt, hvis undervisningen varierer markant udelukkende afhængigt af, hvor i landet barnet bor og dermed hvilket tilbud, kommunen tilbyder barnet.

Børnerådet frygter, at lovforslaget giver kommunalbestyrelsen *for vide* rammer i forhold til tilrettelæggelsen af undervisningens omfang og indhold. Vi ved, at kommunerne på nuværende tidspunkt allerede har meget forskellige tilgange til undervisningen af udenlandske børn, herunder børn der er flygtet. Lovforslaget vil forventeligt føre til yderligere variation ud fra lokale prioriteringer og behov med begrænset centralt tilsyn med de enkelte tilbud.

Børnerådet er bekymret over følgende:

- At der ikke stilles krav til bl.a. *lærerkvalifikationer*, men at kommunalbestyrelsen selv træffer beslutning herom, jf. lovforslagets § 1.
- At kommunalbestyrelsen selv kan fastsætte slut- og delmål i stedet for at følge folkeskolelovens Fælles Mål, jf. lovforslagets § 6.
- At det ikke er præciseret, hvad der ligger i, at undervisningen *står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen* og dermed endvidere, om børnene i praksis er rustet til at indgå i folkeskolens almindelige undervisning efter de – maksimalt - to år i de særlige tilbud.
- At det vil være svært for udenlandske børn, herunder flygtningebørn, at få "danske" venner og lære det danske sprog, når børnene placeres i klasser udelukkende bestående af udlændinge. Det vil være en hæmsko i forhold til at blive en del af fællesskabet og dermed for integrationen på sigt.

Børnerådet

- At unge op til 25 år kan henvises til de særlige tilbud om grundskoleundervisning og dermed indgå i undervisning inden for børnehaveklassen og 1.-9. klasse, jf. lovforslagets § 1, stk. 3. Dette potentielt store aldersspænd, hvor fx børn og unge i alderen 10-24 år er placeret i samme klasse, vil alt andet lige udfordre den pædagogiske og didaktiske tilgang.
- At kommunalbestyrelsen opkræver hel eller delvis betaling for personer under 25 år, der er ud over den undervisningspligtige alder, for at deltage i tilbuddet, jf. lovforslagets § 4. Børnekonventionens art. 28 forpligter Danmark til at gøre grunduddannelse tvungen og gratis for alle. Endvidere er danskuddannelse for voksne udlændinge gratis (se bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. § 14). Børnerådet mener ikke, at personer, der henvises til de særlige tilbud om grundskoleundervisning, skal opkræves betaling herfor, da disse personer ikke skal stilles ringere.

Det er uklart jf. lovforslagets § 12, om børnene har et alternativ til at modtage undervisning i et særligt tilbud, hvis de henvises til dette. Børnerådet vil minde om, at der kan være tale om diskrimination i forhold til at sikre retten til uddannelse, hvis uddannelsen i praksis er ringere, og der ikke er et reelt alternativ. Dette indebærer, at der fra statens side bør føres et grundigt tilsyn med kvaliteten af undervisningen, da staten i sidste ende er ansvarlig for at sikre retten til uddannelse. Børnerådet er skeptisk overfor, om det er tilstrækkeligt, at tilbuddene indgår i kvalitetsrapporterne, der skal udarbejdes hvert andet år, når der ikke stilles krav til undervisningens kvalitet i lovgivningen. Først i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet kan ministeren pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan. Det betyder, at der potentielt kan gå flere år, før der rettes op på et tilbud med en utilfredsstillende kvalitet.

I lyset heraf anbefaler Børnerådet endvidere, at klageadgangen tydeliggøres. Børnerådet mener, at der bør være klageadgang i forhold til både kommunalbestyrelsens beslutning om henvisning til et særligt tilbud om grundskoleundervisning samt i forhold til undervisningens kvalitet, dvs. om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det vil være med til at fremme det enkelte barns retssikkerhed og ret til uddannelse.

På denne baggrund kan Børnerådet ikke støtte lovforslaget.

Børnerådet vil afslutningsvis opfordre ministeriet til i fremtidige lovforslag at forholde sig til Danmarks internationale forpligtelser, herunder bl.a. til Børnekonventionen.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Børnerådet

Til Ministeriet for Børn, undervisning og Ligestilling

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

8.4.2016

Høring vedr. lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Ministeriet har d. 21.marts 2016 sendt forslag til ovennævnte lov i høring med frist for bemærkninger de.8.april 2016.

Efter lovudkastet skal den nye lov give landets kommuner mulighed for at oprette et særligt undervisningstilbud uden for folkeskolelovens rammer for udenlandske børn. Herudover indeholder lovforslaget i lovbemærkningerne oplysning om andre ændringer ud fra den indgåede topartsaftale, herunder ændringer i rammerne for modtageklasser.

Dansk Flygtningehjælp har ud fra sit mandat og med afsæt i Flygtningekonventionens artikel 22 om offentlig undervisning en række bemærkninger om lovforslagets mulige betydning for flygtningebørn.

Bemærkningerne er opdelt i 1) generelle bemærkninger om flygtningebørns rettigheder og særlige behov i forhold til grundskoleundervisning og 2) bemærkningerne til hovedelementer i lovforslaget.

1. Generelt om lovforslaget og grundskoleundervisning for børn af flygtninge

Flygtningebørns rettigheder

Efter flygtningekonventionens artikel 22 om offentlig undervisning, stk.2, skal stater med hensyn til elementær undervisning indrømme flygtninge samme behandling som den, der tilkommer deres egne borgere. Det betyder, at børn af flygtninge skal have ret til grundskoleundervisning af samme standard, kvalitet, omfang etc. som andre børn i den skolepligtige alder.

Som angivet i lovudkastet har alle børn i den undervisningspligtige alder efter grundlovens § 76 "ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er

ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen", jf. også folkeskolelovens §§ 32-35.

Dansk Flygtningehjælp anerkender de aktuelle kommunale vanskeligheder ved at sikre passende indslusning og skolegang for flygtningebørn, men vi er overordnet tvivlende over for, om reglerne for det forslåede særlige undervisningstilbud i tilstrækkelig grad sikrer flygtningebørns basale ret til grundskoleundervisning af samme kvalitet som undervisning i folkeskolens regi, jf. vores bemærkninger nedenfor om hovedelementer i lovforslaget.

Flygtningebørns skoleforudsætninger og særlige behov

Børn af flygtninge er i en særlig situation ved ankomsten til Danmark:

- De har ikke det danske sprog med sig og skal hurtigst muligt lære det.
- De har ofte huller i forudgående skolegang på grund af situationen i hjemlandet og langvarig flugt, dvs. at flygtningebørn ofte har et fagligt efterslæb og dermed ikke alderssvarende faglige skoleforudsætninger.
- Herudover vil en del af børnene være traumatiserede på baggrund af oplevelser i hjemlandet og under flugten, eller børnene kan være mærket af forældres traumer.
- Flygtningebørn kan have mange ressourcer, men omstillingen til tilværelsen i et nyt land og genetablering af et normalt hverdagsliv kan alligevel være krævende og vanskelig for børnene og deres familie.
- Endelig har nyankomne børns forældre ikke samme forudsætninger som andre forældre til børn i det danske skolesystem og kan derfor have svært ved at støtte dem i skolegangen og vanskeligheder i forhold til at indgå i det nødvendige skole-hjem samarbejde.

Disse særlige forudsætninger for børn af flygtninge betyder, at der er behov for særlig tilrettelagt undervisning for nyankomne børn, en undervisning, der giver dem de sproglige og andre forudsætninger for at kunne indgå i normal undervisning, m.a.o. et skoleforløb, der muliggør hurtigst mulig indslusning i folkeskolens almindelige undervisning og samtidig tager højde for deres særlige forudsætninger.

Som nævnt anerkender Dansk Flygtningehjælp de aktuelle kommunale udfordringer ved at sikre god indslusning og skolegang for flygtningebørn, men løsningen må ikke være at slække på kvaliteten af skoletilbuddet til denne gruppe. Der må tages udgangspunkt i børnenes tarv. Hvis vi skal undgå, at en større gruppe børn og unge med flygtningebaggrund i realiteten står uden tilstrækkelige skolekundskaber

efter afslutningen af skoleforløbet, kræver det tværtimod forbedring af nuværende undervisningstilbud, herunder at involverede lærere har den nødvendige viden om flygtningebørns særlige situation og kompetencer til undervisning af børn med dansk som andetsprog.

Dansk Flygtningehjælp har på denne baggrund generelt vanskeligt ved at se, at det foreslåede nye særlige undervisningstilbud kan være svaret på de eksisterende problemer med at sikre flygtningebørn et godt skoleforløb, jf. bemærkningerne nedenfor.

2. Bemærkninger til lovforslagets hovedelementer

Rammerne for det særlige undervisningstilbud

Efter lovforslaget skal kommunerne have mulighed for at oprette særlige kommunale tilbud om grundskoleundervisning for udenlandske børn og unge. Tilbuddene skal være alternativ til folkeskolens undervisning i modtageklasser, men som modtageklasserne være tidsbegrænset til højst 2 år før indslusning i det almene skoletilbud. Kommunen fastlægger selv mål og rammer for det særlige tilbud, jf. lovforslagets § 1, stk.2, dvs. at bortset fra eventuel specialundervisning som led i det særlige tilbud (jf. forslaget § 7, stk.2) er tilbuddene ikke omfattet folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, timetal, fagrække, formål, obligatoriske emner, kvalifikationskrav til lærerne, klasseloft mv.

Bestemmelser om kvalitetssikring

Efter forslaget, § 5, stk.1 skal den særlige grundskoleundervisning stå "mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen", jf. formuleringen i grundlovens § 76. Dansk Flygtningehjælp er imidlertid bekymret ved, at denne brede formulering ikke er suppleret med andre mere konkrete bestemmelser, der kan sikre kvaliteten i et særligt undervisningstilbud løsrevet fra folkeskolens bestemmelser. Denne bekymring forstærkes umiddelbart af den angivne begrundelse for at indføre de særlige tilbud. Det angives i lovbemærkningerne, at hensigten er at forbedre kommunernes mulighed for at lokalt at organisere det indledende grundskoletilbud i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov. Dansk Flygtningehjælp savner en nærmere begrundelse for, hvorfor denne hensigt kræver løsrivelse fra folkeskolens rammer. Vi savner i den forbindelse yderligere begrundelser for forslaget ud fra børnenes tarv og hensyn til undervisningens kvalitet eller overvejelser om, hvordan de foreslåede frie rammer kan medvirke til at sikre bedre undervisning for både udenlandske børn og danske børn. Dansk Flygtningehjælp ser bl.a. gerne begrundelse for de manglende krav til lærerkvalifikation – også set i lyset af, at der udover almindelige lærerkompetencer er brug for særlige kompetencer i forhold til tosprogede børn og mere viden i lærergruppen om flygtninge-

børns særlige situation, jf. EVAs undersøgelse for Ministeriet for Børn, Undervisning og ligestilling 2015/2016 og Rambølls litteraturstudie om modtagelsestilbud for nyankomne elever, oktober 2015.

Integration - indslusning og sammenhæng til det almene tilbud

Det er Dansk Flygtningehjælps generelle erfaring, at det bedste for både flygtningebørn og deres forældre er hurtigst mulig etablering af en normal hverdag, herunder for børnene, at de får en normal skolegang og som vigtigt led i den videre integrationsproces får kontakt med elever i det almene skoletilbud og dermed også får klassekammerater med dansk baggrund.

Rambølls litteraturstudie om modtagelsestilbud for nyankomne elever, oktober 2015, viser også, at det har positiv betydning, hvis et modtagelsestilbud foregår i sammenhæng med det almene skoletilbud, fx gennem deltagelse i en del timer i det almene tilbud, deltagelse fællesaktiviteter med elever i almentilbud m.v.

Dansk Flygtningehjælp er på denne baggrund bekymret for, at der gennem etableringen af de særlige undervisningstilbud uden for folkeskolens rammer kan ske en forstærket isolering af flygtningebørn fra det almene skoletilbud til skade for den senere indslusning og det videre skoleforløb efter afslutningen af modtageforløbet. Får flygtningebørn svagere forudsætninger for at indgå i den almene undervisning vil det også kunne få negative konsekvenser for øvrige elever i skolen.

Henvisning og frit valg (§ 3 og § 12)

Efter lovforslagets § 3 er der kommunal henvisning til det særlige tilbud om grundskoleundervisning. Samtidig har forældre til børn i den undervisningspligtige alder efter § 12 under visse forudsætninger frit valg blandt særlige tilbud om grundskoleundervisning eller ligeartede tilbud i folkeskolen.

Skal denne valgmulighed være reel for nyankomne forældre med flygtningebaggrund kræver det, at forældrene får grundig vejledning om mulighederne. Flygtninge har jo ikke ved ankomsten de videnskabsmæssige eller sproglige forudsætninger for at sætte sig ind i de forskellige ordninger og vurdere fordele og ulemper for deres børn.

Lovbemærkningerne om ændrede rammer for modtageklasser

Det fremgår af lovbemærkningerne, at det som led i topartsaftalen er besluttet at lempe på kravene til modtagelsesklasser. Lempelserne består i hævelse af klasseloftet fra 12 til 15 (op til 18 ved overvejende samme sproglige baggrund), ændring i holddannelsesregler og den mulige fastsættelse af timetal samt mulighed for et aldersspænd på 5 år mod de nuværende 3 år.

Efter Dansk Flygtningehjælps umiddelbare vurdering vil disse lempelser kunne øge det i forvejen store behov for differentieret undervisning i modtageklasserne. Oven i det mulige store aldersspænd skal f.eks. yderligere lægges, at en del flygtningebørn ikke har alderssvarende skolekundskaber på grund af mangelfuld skolegang før ankomsten til Danmark. Det må derfor være en forudsætning, at der er de nødvendige ressourcer og lærerkompetencer til - udover undervisningen i dansk som andetsprog - at gennemføre en tilstrækkeligt differentieret faglig undervisning, der kan sikre de fornødne skolekundskaber til indslusningen i de almindelige klasser.

Afsluttende

Som tidligere nævnt anerkender Dansk Flygtningehjælp, at landets kommuner har store udfordringer i forhold til at sikre rimelig skolegang for et stigende antal flygtningebørn. Det er samtidig vigtigt, at der findes løsninger på disse udfordringer, som ikke forringer skoletilbuddet for denne børnegruppe. Alternativet er, at et større antal flygtningebørn kommer til at tilhøre en restgruppe uden tilstrækkelige forudsætninger for senere uddannelse.

Med venlig hilsen

Andreas Kamm, generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: andreas.kamm@drc.dk Direkte telefon: 33735130

BØRNS VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Undervisningsministeriet

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

8. april 2016

Høringssvar vedr. udkast til Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Børns Vilkår fremsender hermed høringssvar vedr. ovennævnte. Børns Vilkår har ikke modtaget lovforslaget i høring fra Undervisningsministeriet, og skal endnu engang anmode om at ministeriet sender lovforslag mv. i hørings hos Børns Vilkår.

Indledningsvist skal vi gøre opmærksom på, at et lovforslag, hvor man sænker de krav der almindeligvis gælder til Folkeskolen i Danmark, men som alene omfatter udenlandske børn, må betragtes som diskriminerende.

Hos Børns Vilkår er vi klar over, at den ændrede flygtningestrøm og det deraf følgende behov for fx modtageklasser, er en udfordring for kommunerne økonomi.

Vi er imidlertid meget bekymrede for, at nærværende forslag vil have negative konsekvenser for integrationen af de børn og unge, der kommer til Danmark. Forskning viser, at en god start på skolelivet er afgørende for en vellykket integration. Og hvis kommunerne som helhed ikke lykkedes med integrationsopgaven, vil dette have økonomiske konsekvenser, der langt overstiger det man sparer med nærværende forslag.

Hos Børns Vilkår mener vi, at det er betænkeligt, at man laver et grundskoletilbud til udenlandske børn og unge, hvor folkeskolelovens almindelig krav til undervisningen og underviserne ophæves.

At undervise flygtningebørn kræver ganske særlige kompetencer – også på det pædagogiske og psykosociale område. Nogle af de børn og unge, der er målgruppen for nærværende forslag befinder sig i en meget udsat position. Det er børn og unge, der har levet i krigshærgede områder og som er, eller har været, adskilt fra deres familie.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at 'kommunalbestyrelserne vil få stor frihed til at udforme det tilbud, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer og behov'.

Læs mere om os på
bornsvilkar.dk

Hos Børns Vilkår er vi bekymrede for, at det – henset til de meget vide rammer for udformningen – vil være de forkerte prioriteringer, der bliver afgørende for, hvilken start på livet i Danmark vi tilbyder de børn og unge, der kommer hertil. Integration kræver langsigtede prioriteringer – også økonomisk. Vi har, qua de børn vi bisidder, et godt indblik i den kommunale virkelighed. Vi har derfor også oplevet sager, hvor det må anses for meget tvivlsomt, hvorvidt det er hensynet til barnets bedste, eller hensynet til kommunens økonomi, der var udslagsgivende for fx valget af foranstaltning.

Børns Vilkår synes derfor – uagtet kravet om fastsættelse af slutmål og delmål - det er betænkeligt, at det er overladt til kommunerne selv at definere, hvornår 'undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen'. Hvis målene ikke nås, fx pga. manglende kompetencer hos underviseren, er det det enkelte barn eller den enkelte unge, der bliver skubbet bagerst i køen til et arbejdsliv og en fuldt integreret del af det danske samfund.

Med venlig hilsen

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

Høringsvar fra Frie Skolers Lærereforening (FSL)

Vedrørende "Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge"

Frie Skolers Lærereforening takker for, at foreningen har fået lov til at udtale os om lovforslaget, og vi har nedenfor samlet vores kommentarer og synspunkter.

Frie Skolers Lærereforening (FSL) anbefaler, at det fremsendte lovforslag ændres grundlæggende, så fokus lægges på flygtningebørnenes behov og integrationsmulighederne og ikke – som nu – på kommunernes økonomi.

Forslaget, som det ligger, præges af, at det skal sikre kommunerne mulighed for at lave et billigt undervisningstilbud til flygtningebørn. Forslaget forsøger desværre ikke at udvikle et kvalitativt godt undervisningstilbud, som tager udgangspunkt i folkeskolereformens grundsætning om, at alle børn skal gives mulighed for at blive så dygtige, som de kan.

Det særlige undervisningstilbud er hverken omfattet af folkeskolelovens krav og mål eller af friskolelovens tilsynsbestemmelser, og det er stærkt betænkeligt.

Tilbuddet bygger dog på samme faglige forudsætning som friskolerne, nemlig at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Den formulering er Frie Skolers Lærereforening tilfreds med. Men i de frie skoler er tilsynspligten omfattende og nøje reguleret, mens kvalitetskontrollen i dette lovforslag reduceres til kommunernes kvalitetsrapporter, som udfærdiges hvert andet år og har en langt mere overordnet karakter end tilsynet i de frie skoler.

Den manglende kvalitet i undervisningstilbuddet underbygges yderligere af, at klassekvotienten i modtageklasserne hæves, og af, at der kan samlæses helt op til fem klassetrin. Det er stærkt kritisabelt og helt uforståeligt for Frie Skolers Lærereforening, at hverken folkeskolens mål og bestemmelser eller de frie skolers kvalitetskriterier findes i nærværende lovforslag.

Frie Skolers Lærereforening mener, at det er en fælles samfundsopgave at løse de udfordringer, som en øget flygtningetilstrømning præsenterer, og vi hilser det velkomment, at de frie skoler får mulighed for at deltage i opgaveløsningen.

Det nye tiltag vil dog kunne føre til, at kommunerne i videre omfang får mulighed for at drive skoler uden for grundskoleregi (i et privat regi) – skoletilbud, hvor der udelukkende vil være fokus på at give de udenlandske børn det billigste tilbud. Det er fuldkommen forkert tænkning. Hvis vi skal lykkes med inklusionsopgaven af de mange flygtninge, så er det afgørende, at de kommer godt ind i uddannelsessystemet, så de kan få den bedste start på livet i Danmark. Undersøgelser viser, at jo bedre

man lykkes med integrationsindsatsen fra starten, jo billigere bliver integrationen i det lange løb. Frie Skolers Lærerforening finder det således stærkt bekymrende, at der ikke lægges vægt på, at underviserne i flygtningetilbuddet skal have specielle kompetencer. På de frie skoler er der intet uddannelseskraft, men det er vigtigt både for skolerne og for os i Frie Skolers Lærerforening, at lærerne har de fornødne kompetencer til at løfte deres opgaver i hverdagen. Derfor er det også afgørende, at de lærere, som skal undervise flygtningebørn, har de nødvendige kompetencer. De kan erhverves på flere måder, for eksempel ved et linjefag i dansk som andetsprog.

Fra fagpersoner i Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp forlyder det, at flygtningebørn som regel er gode til at lære, men de har brug for megen kontakt med voksne, som har evner og kompetencer til at forholde sig til deres særlige udfordringer. Det tager forslaget på ingen måde højde for.

På den baggrund opfordrer Frie Skolers Lærerforening til, at forslaget ændres grundlæggende, inden det fremsættes endeligt.

Monica Lendal Jørgensen
Næstformand Frie Skolers Lærerforening
Aarhus 7. april 2016

8. april 2016

RADA

DI-2016-04041

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Att.: Chefkonsulent Lise Hjort Elmquist
mdcjc@uvm.dk
Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høringssvar til lov om kommunale særlige tilbud

Dansk Industri takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Lovforslaget er en udmøntning af Regeringens aftale med KL om bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge. Da der er tale om en ekstraordinær situation, mener DI, at det er vigtigt, at muligheden for særlige tilbud om grundskoleundervisning evalueres, så det sikres, at tilbuddene fortsat er relevante, såfremt situationen ændrer sig.

DI mener, at det er vigtigt, at eleverne hurtigst muligt kan deltage i den almindelige undervisning. Der bør dog være mulighed for, at kommunerne i helt særlige tilfælde kan fortsætte henvisningen af eleverne ud over 2 år. Dette skal ske på baggrund af en individuel vurdering.

§6 stk. 1 mener DI bør omformuleres til: *Kommunalbestyrelsen skal fastsætte slutmål og delmål for undervisningen i de særlige tilbud for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.*

DI vil derudover opfordre til, at kommunerne pålægges at orientere Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling om de mål, der fastsættes.

Et område, som ikke er beskrevet i loven, er krav til kompetencer for lærerne i de særlige tilbud. DI mener, at det er oplagt, at kommunerne inddrager kompetencer fra folk, som har erfaring med elevgruppen og ikke mindst taler deres modersmål, herunder kunne man eksempelvis forestille sig flygtninge og indvandrere med undervisererfaring. DI ser gerne, at det beskrives, hvem der har ansvaret for at vurdere om personalet i et særligt tilbud har kompetence til at undervise.

DI har ikke yderligere kommentarer til forslaget.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Underdirektør

Rasmus Dahl
Konsulent

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
Lise Hjort Elmquist
(mdcjc@uvm.dk,
Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk)

Hørringsvar om lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

DA har modtaget høring om lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

8. april 2016
BTF

DA kan tilslutte sig lovforslaget med følgende bemærkninger:

Dok ID: 78634

DA foreslår, at det tilføjes i lovforslaget, at der vil ske en evaluering af de resultater, som kommunerne har på dette område med henblik på at uddrage viden om, hvad der virker i kommunerne og med henblik på, at denne information kan deles mellem kommunerne. DA foreslår, at det i lovens § 6 præciseres, at de mål, som kommunalbestyrelsen skal fastsætte alene, er for denne lovgivnings målgruppe. DA foreslår samtidig, at kommuner bør orientere Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling om de fastsatte mål.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Berit Toft Fihl

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 8. april 2016

Høring over udkast til lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Lovforslaget giver kommunerne mulighed for at oprette alternative undervisningstilbud til modtageklasserne, hvor der kan være op til 50 % flere børn per klasse og med op til 5 klassetrins spredning. I modsætning til modtageklassernes max 12 børn og max 3 klassetrin. Og ingen fastsættelse af antal lærere per klasse i modsætning til modtageklasserne hvor der skal være 2 lærere, hvis der er flere end 12 børn. Lovforslaget angiver at klassekvotienten skal baseres på et "pædagogisk skøn", men angiver samtidig at kommunen ikke er forpligtet til at leve op til kravene i Folkeskoleloven. Der vil således være frit slag for kommunerne til at vurdere, hvilket undervisningstilbud der er fagligt og pædagogisk tilstrækkeligt for flygtningebørn.

Vedr. sprogundervisning til flygtningebørn uden dagtilbud bortfalder kommunens forpligtelse helt. Fra nuværende 15-30 timer ugentligt til 0.

Tidsrammen for dette faglige tomrum er sat til 2 år. To år af en barndom hvor disse børn ikke har krav på faglig udvikling og ikke har krav på at tilegne sig sproget og dermed forudsætningerne for at kunne klare sig i det land, de er havnet i. Skolegang er netop ofte et holdepunkt for børnene i en vanskelig situation, de ikke selv har skabt. Det flugter dårligt med hensigterne i FN's Børnekonvention der tilsiger staterne at sikre børn mod diskrimination og i øvrigt sikre dem mulighed for at udvikle sig og klare sig i det samfund, de bor i. Det forhøjer tillige risikoen for senere mistrivsel for de pågældende børn med sociale og psykiske udfordringer for de enkelte og markante samfundsmæssige omkostninger.

Med venlig hilsen
Dansk Psykolog Forening

Eva Secher Mathiasen
Formand, Dansk Psykolog Forening

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
mdcjc@uvm.dk;
Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk

Red Barnet
Save the Children Denmark

2016.04.08

RED BARNETS HØRINGSSVAR TIL LOV OM SÆRLIGE KOMMUNALE TILBUD OM GRUNDSKOLEUNDERVISNING TIL UDENLANDSKE BØRN

Red Barnet er desværre ikke på høringslisten, men vi har alligevel valgt at svare på høringen.

Lovforslaget udspringer af topartsaftalen mellem KL og regeringen om bedre rammer for den kommunale integrationsindsats. Som en del af aftalen er det blandt andet besluttet, dels

1. at lempe krav til modtagelsesklasser, så klasseloftet hæves fra 12 til 15 elever (18 hvis eleverne overvejende har samme sproglige baggrund), og det gøres muligt at klasserne kan spænde over fem klassetrin i stedet for tre.
2. at kommunerne får mulighed for at etablere særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn uden for rammerne af folkeskoleloven. Dette tilbud kan træde i stedet for eller supplere folkeskolens undervisning i modtageklasser.

Den herværende høring omhandler punkt to i forslaget, mens ændringerne i punkt et vil blive foretaget ved ændring af 'Bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog'.

Red Barnet ønsker her at kommentere på begge dele, da ændringerne samlet set vil have konsekvenser for undervisningen af nytilkomne flygtningebørn i Danmark.

Red Barnet er skeptisk over for ændringerne af følgende grunde:

- Forslagene tager tilsyneladende alene afsæt i hensynet til kommunale prioriteringer, ønsker og behov – og ikke i hensynet til børnene. Det fremgår af forslaget, at det giver kommunerne 'mulighed for lokalt at organisere det indledende grundskoletilbud til udenlandske børn og unge i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov', og at kommunalbestyrelsen vil få stor frihed til at udforme dette tilbud. Der refereres ikke til, hvordan lovforslaget er blevet afvejet i forhold til børnenes behov. Denne tilgang til lovændringer er stærkt bekymrende, og Red Barnet ønsker at gøre aftaleparterne og lovgivere opmærksomme på forpligtelsen til altid at lade hensynet til barnets tarv komme i første række i

beslutninger, der angår børn (art. 3 i Børnekonventionen). Forpligtelsen gælder ikke kun ift. afgørelser, der omfatter et individuelt barn, men også når generelle politikker og praksisser, der har konsekvenser for børn udformes (CRC/C/GC/14 (17)). Red Barnet savner derfor, at lovforslaget forholder sig til hensynet til barnets tarv samt til, hvordan forslaget lader dette hensyn komme i første række.

- Forslagene lempet kravene til undervisningen, og dermed risikerer flygtningebørnene at få en dårligere skolegang end den, der hidtil er blevet tilbudt.
 - Det særlige tilbud om grundskoleundervisning vil ikke være omfattet af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, folkeskolens undervisningstimetal, folkeskolens fagrække, formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner (Fælles Mål), folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet, holddannelse og klasse størrelser m.v.

Det stiller Red Barnet sig dybt kritisk over for. Det er jo en grund til alle disse krav eksisterer: De er indført med afsæt i en vurdering af, at de sætter gode rammer for og gavner børns indlæring. Derfor må det forventes, at en lempelse af kravene vil betyde ringere undervisningskvalitet. Og at konsekvensen af en manglende efterlevelse af kravene vil gøre det meget svært at få undervisningen til at 'stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen'.

- Klasseloftet i modtageklasser kan hæves fra 12 til 15 elever (18 hvis eleverne overvejende har samme sproglige baggrund), så længe det er pædagogisk forsvarligt.

Mange af de børn, der kommer til Danmark nu, er præget af deres traumatiske oplevelser. Red Barnet arbejder tæt sammen med andre internationale aktører i den aktuelle flygtningekrise, og de data, der fremkommer af undersøgelser, viser, at en rystende stor del af børnene har søvnvanskeligheder, impuls kontrolproblemer, sorg, håbløshed og mistillid til andre. Denne ekstra skrøbelighed hos børnene skal det være muligt at tage højde for i skoletilbuddet. Det kan blive ekstra svært med flere elever i en klasse – og måske uden tilstrækkelig understøttede undervisning. Hvis det ikke adresseres, er der risiko for udvikling af sværere tilstande og social utilpassehed.

- Modtageklasserne kan spænde over fem klassetrin i stedet for tre.

Et aldersspænd på fem år dækker over meget store forskelle på modenhed blandt børnene. Red Barnet vurderer, at det vil være meget svært at tilrettelægge og gennemføre en undervisning, der kan favne så stor en aldersspredning.

En undersøgelse, der er blevet gennemført på vegne af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, viser, at basisundervisningen af tosprogede stiller særlige krav til de muligheder, den enkelte lærer har for at tilrettelægge undervisningen. Det skyldes bl.a. den store aldersmæssige (og faglige) spredning mellem eleverne, som allerede eksisterer i dag¹.

¹ EVA, Basisundervisning for tosprogede elever – kvalitativ kortlægning af praksis i 20 kommuner, 2016.

Kravene til lærerernes kompetencer vil yderligere stige, når der nu gives mulighed for at inkludere to yderligere årgange i en klasse.

Det kan derudover være demotiverende for et barn at sidde i en klasse, hvor de andre børn er langt yngre eller ældre end barnets selv.

Red Barnet mener, at flygtningebørn bør få den undervisning, der bedst og hurtigst muligt kan sikre, at de får mulighed for at opnå deres uddannelsesmæssige potentiale på lige fod med danske børn og samtidig sikre deres integration i det danske samfund. Mange af de flygtningebørn, der kommer til Danmark nu, har ikke haft en tilstrækkelig skolegang i det meste af deres barndom. Hverken i deres hjemland – hvis de f.eks. kommer fra Syrien – i flygtningelejre eller mens de har været på flugt. Efter ankomsten til Danmark har børnene allerede tilbragt en del tid i asylskoler eller -klasser (og med den nuværende ventetid på asylsagsbehandlinger er dette skoleforløb yderligere forlænget for nogle flygtningegrupper).

Red Barnet frygter, at flygtningebørnene med de foreslåede ændringer risikerer, at de heller ikke vil få en skolegang af tilstrækkelig kvalitet i op til to år efter, de får ophold, og at det vil få negative konsekvenser for deres integration i det danske skolesystem – og deres senere tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er i forvejen et problem, at tosprogede elever i gennemsnit klarer sig ringere i folkeskolen end etnisk danske elever, og at Danmark ikke har formået i tilstrækkelig grad at sikre særligt minoritetsdrenge fastholdelse i uddannelsessystemet. Med dette lovforslag risikerer vi, at gøre problemet endnu større i fremtiden.

- Det særlige tilbud om grundskoleundervisning vil ikke nødvendigvis foregå på folkeskolerne.

Red Barnet mener, det er væsentligt, at nytilkomne flygtningebørn hurtigst muligt bliver integreret i majoritetssamfundet. Vi mener, at det skal sikres, at de skoletilbud, som flygtningebørn får, sikrer, at de som udgangspunkt i størst muligt omfang deltager i den undervisning og de aktiviteter, de på trods af sproglige barrierer – eller sideløbende med at deres kendskab til det danske sprog vokser – kan magte. Det giver dem mulighed for at indgå i fælleskabet med børn, der er opvokset i Danmark.

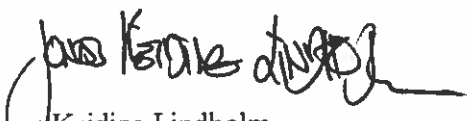
- Lovforslaget indebærer, at kommunerne får stor frihed til at udforme det særlige tilbud om grundskoleundervisning – så længe tilbuddet står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det kan på den ene side positivt betyde, at man kan skræddersy tilbud, der passer til det enkelte barn. Hensigten med ændringerne er blot ikke bedre løsninger for det enkelte barn, men større kommunal frihed. Med så få krav til rammer for undervisningen, frygter Red Barnet, at der dels vil være en meget uens rettighedsvaretagelse ift. adgangen til at modtage kvalitetsundervisning. Dels, at der kan være risiko for, at der opstår tilbud, der må anses for så mangelfulde, at forskelsbehandlingen ift. de tilbud, der gives alle børn under folkeskoleloven, er alt for stor.

Red Barnet har forståelse for kommunernes udfordringer, og at der bruges mange ressourcer på at integrere det ekstraordinært store antal flygtningebørn. Det er dog ikke givet, at tilstrømningen vil forblive på et så højt niveau. Derfor vil vi gerne advare imod, at der laves lovgivning, der risikerer at forringe kvaliteten af flygtningebørns undervisning betydelig og deres integration i det danske samfund på sigt på denne baggrund. Vi mener endvidere, at investeringen i et skoletilbud af

tilstrækkelig kvalitet og tilpasset flygtningebørns behov vil være langt mere værdiskabende på sigt – både for børnene og for det danske samfund. Derfor bør lovændringer tage afsæt i hensynet til barnets tarv.

Spørgsmål til høringssvaret kan rettes til seniorpolitisk rådgiver Inger Neufeld på tlf. 3524 8539 / in@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Jonas Keiding Lindholm
Generalsekretær

Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K
Telefon 33307930
www.privatskoleforeningen.dk

Friskolernes hus
Middelfartvej 77
5466 Asperup

Telefon 62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Ministeriet for børn, undervisning
og ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Att.: Chefjurist Lise Hjort Elmquist
lise.hjort.elmquist@uvm.dk

07.04.2016

Høringssvar vedrørende udkast til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Dansk Friskoleforening og Danmark Privatskoleforening takker for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Vi har med interesse gennemlæst lovudkastet og har følgende bemærkninger.

Vi er bekymrede for, at kommunerne med denne nye lov i hånden vil komme til at etablere særlige tilbud om særlig grundskoleundervisning i forbindelse med flygtningelandsbyer. Skolen er en central institution, der spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre integration. Derfor er det bydende nødvendigt, at udenlandske børn og unge hurtigt tilbydes et skoletilbud, hvor de foruden sproglige og faglige kompetencer også indlemmes i den sociale kontekst, som en skole er, og dermed får mulighed for at etablere danske venskaber m.v.

Vi er ligeledes bekymrede over, at der med denne lov gives kommunerne endnu en adgang til at oprette skoler med særlig lovgivning. Senest har kommunerne fået adgang til at oprette Kommunale Internationale Grundskoler, som også er en særlig variant, der blander reglerne fra kommunale og private skoler.

Vi deltager gerne i det videre arbejde og står gerne til rådighed for yderligere.

Med venlig hilsen
på foreningernes vegne

Peter Bendix Pedersen, formand for Dansk Friskoleforening

Karsten Suhr, formand for Danmarks Privatskoleforening

Søren Stein Brinck, sekretariatsleder ved Dansk Friskoleforening

Søren Tonnesen Lodahl, sekretariatschef ved Danmarks Privatskoleforening

Til:
Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Dato: 8. april 2016

Høringssvar vedrørende:

Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar om lovforslaget.

Indledningsvis vil vi anføre, at et øget kommunalt handlerum i forhold til håndteringen af udfordringerne omkring det stigende antal flygtninge og undervisningsforpligtelserne i forhold hertil bydes velkomment. Men at dette bør ske indenfor rammer, der samtidig sikrer den nødvendige kvalitet, således at den langsigtede integration bliver succesfuld. BKF imødeser derfor de forskellige nationale initiativer, hvor denne lov er ét element, med positiv forventning.

Lovforslaget handler grundlæggende om at give kommunerne mulighed for at etablere særlige undervisningstilbud udenfor folkeskolens rammer og uden de fleste af de krav, som folkeskoleloven stiller. BKF ser positivt på, at der skabes disse fleksible muligheder for så vidt angår unge over den undervisningspligtige alder og støtter, at denne mulighed gives for unge fra 15 år.

BKF er betydeligt mere skeptisk i forhold til at etablere sådanne særlige undervisningstilbud til unge i den undervisningspligtige alder og særligt for unge under 15 år. Det særlige undervisningsmæssige tilbud kan meget let forstås som et tilbud, der placeres og organiseret løsrevet fra det almene folkeskoleområde. BKF mener, at der er forskningsmæssig dokumentation for, at især unge under 15 år bedst lærer dansk og bedst integreres i den danske kultur via undervisning i tæt tilknytning til almenområdet.

BKF støtter således generelt muligheden for at etablere et særligt undervisningstilbud jf. lovforslaget for så vidt angår unge over 15 år. BKF støtter ikke, at denne mulighed gives for unge under 15 år, idet dette bør ske indenfor rammerne af bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som

andetsprog (BEK 690 af 20.06.2014), som allerede giver en række fleksible organiseringsmuligheder.

BKF havde gerne set et samlet lovforslag om undervisning af udenlandske børn og unge, som var mere fleksibel i sin organisering og samtidig mere målrettet aldersgrupperne.

Dvs.:

- Kommunal frihed til fuld integration i almenområdet med tilstrækkelig støtte for elever i indskoling og om muligt for elever på mellemtrinnet.
- Undervisning i modtagerklasser, som aftalt i to-partsaftalen med flere elever og over flere årgange, og med mulighed for deling af timetal og fag mellem modtagelsesklasse og almenklasse for elever på mellemtrinnet og udskolingen. Målsætningen er folkeskolens afgangsprøve.
- Det særlige undervisningstilbud for elever over 15 år.

Det vil tilgodese den kommunale fleksibilitet og samtidig fastholde de kvalitetskrav, som kan og skal skabe det nødvendige fundament for, at eleverne kan fortsætte i uddannelsessystemet.

Herunder gives en række specifikke kommentarer til lovtæksten, som skal ses i lyset af ovenstående indledende kommentarer:

§3: BKF finder det fagligt uhensigtsmæssigt, at der gives generel mulighed for, at unge i den undervisningspligtige alder kan henvises til det særlige undervisningstilbud. BKF vil anbefale, at denne mulighed alene gælder unge, der er ældre end den typiske alder for elever, der forlader folkeskolen. Dvs. at målgruppen for lovforslaget alene bør være unge over 15 år. De eksisterende muligheder indenfor rammerne af bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog giver allerede fleksible muligheder for at tilrettelægge undervisningen for unge i den undervisningspligtige alder med et ikke uvæsentligt behov for undervisning i basisdansk / dansk som andetsprog. BKF vil endvidere anføre, at bestemmelsen i stk. 2 om ophør af tilbuddet efter maksimalt to år medfører spørgsmålet om, hvad der skal gøres med unge, som efter to år ikke er klar til udslusning? Vil de herefter kunne undervises indenfor rammerne af modtageklasser i igen to år eller skal de så udsluses?

§5: Det fremgår, at undervisningstilbuddet skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. BKF finder det derfor påfaldende, at der så ikke skal gælde samme krav til uddannelsesbaggrund for de undervisere, som skal varetage opgaven. BKF mener, at der er fagligt belæg for, at en afgørende forudsætning for succes er, at underviserne har kompetencer indenfor såvel fag og pædagogik/didaktik som kompetencer indenfor dansk som andetsprog.

BKF vil, med henvisning til det netop gennemførte litteraturstudie ved Rambøll, påpege, at der er størst sandsynlighed for, at eleverne lærer dansk sprog og kultur (herunder grundlæggende friheds- og menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene), hvis undervisningen sker i tæt tilknytning til almentilbuddet. BKF vil derfor fraråde, at undervisningen kan placeres og organiseres helt løsrevet fra det almene danske skole- og ungdomsuddannelsessystem.

§§6-8: Lovteksten understreger sammenhængen til skolens mål og fagmål, specialundervisning og 9. klassesprøven. BKF finder, at der her er en manglende sammenhæng mellem de meget frie rammer og mål/forventninger. BKF mener, at der er forskningsmæssig belæg for, at sproglæringen (også bør ske gennem fag (jf. fagsprog og abstraktionsniveau i sprog vs. rent talesprog) og styrkes via samspillet med unge i almentilbuddene.

§§11-12: I forbindelse med befordring og i forhold til lovteksten generelt, vil BKF anbefale, at der eksplicit tages stilling til, om det særlige undervisningstilbud kan oprettes som et fælles tilbud på tværs af flere kommuner, eller om der alene kan være tale om et enkelt-kommune-tilbud.

§18: Loven anfører, at det særlige tilbud skal indgå i kvalitetsrapporten. BKF støtter dette, men vil anføre, at det kræver a) at ministeriet på samme vis, som på det øvrige skoleområde, stiller data til rådighed herom, b) at det konkret defineres, hvilke kvalitetsindikatorer der benyttes set i lyset af, at det særlige undervisningstilbud ikke er omfattet af de sædvanlige krav om timetal, fagrække mv. Herunder bør det afklares, hvorvidt indikatorerne for dansk, matematik og trivsel reelt er meningsfulde indikatorer for den samlede udvikling i netop denne elevgruppe, eller om andre, evt. supplerende, indikatorer skal anvendes.

Bemærkningerne til loven:

BKF bemærker, at undervisningen i modtageklasser med 12 elever allerede er en udfordrende opgave, og at det vil kunne blive meget vanskeligt at undervise 15-18 elever spredt over fem alderstrin på et tilstrækkeligt kvalificeret og differentieret niveau.

BKF støtter dog, at kommunerne får denne mulighed, idet forudsætningen om, at eleverne har samme sproglige og læringsmæssige forudsætninger vil være centralt for opnå succes.

BKF håber at få mulighed for at kommentere den reviderede udgave af bekendtgørelsen om folkeskolens organisering af undervisning i dansk som andetsprog, før denne træder i kraft.

BKF støtter, at der indgås aftale med de frie grundskoler og efterskolerne om mulighed for at tage del i opgaven omkring undervisning af flygtninge.

BKF bemærker, at der vil være den samme ministerielle opmærksomhed omkring kvalitet, som er gældende for folkeskolen og samme forventninger til kommunal opfølgning på elevernes læring. I den forbindelse undrer BKF sig over, at de generelle nationale krav, som netop rammesætter kvaliteten i almenområdet, ikke vil være gældende for det særlige tilbud.

BKF støtter, at der løbende skal foretages en konkret vurdering af den enkelte elevs sproglige udvikling, således at ingen elev unødigt fastholdes i særlig grundskoleundervisning. BKF anbefaler, at ministeriet udarbejder testmateriale hertil og anbefaler, at der findes inspiration i det kortlægningsmateriale, som netop er udarbejdet i Sverige.

Det fremgår, at undervisningspligtige elever i det særlige undervisningstilbud ved afslutningen af 9. klassetrin skal aflægge folkeskolens 9-klasesprøve. BKF mener, at det bør præciseres om dette sker med udgangspunkt i elevernes alder, det antal undervisningsår de har haft, eller om de har gennemført det to-årige forløb i det særlige undervisningsforløb. Bestemmelsen er pt. upræcis.

Det anføres, at forældre med umyndige børn i tilbuddet har adgang til at oprette forældreråd. Gælder dette også for værgere for uledsagede flygtningebørn?

Det anføres, at der i kvalitetsrapporten indgår en vurdering af det særlige undervisningstilbud. BKF bemærker, at der er behov for en præcisering af, hvad det er for kvalitetsmål der vil være gældende for de særlige undervisningstilbud, og hvordan der konkret evalueres herpå. Herunder ud fra hvilke parametre der foretages sammenligning på tværs af tilbud og på tværs af det særlige undervisningstilbud og almenområdet.

Med venlig hilsen

René G. Nielsen, formand for Børne- og Kulturchefforeningen
Gorm Bagger Andersen, Formand for BKF's skolenetværk

Lise Hjort Elmquist

Fra: Stig G. Lund <sgl@bupl.dk>
Sendt: 8. april 2016 09:10
Til: UVM - MDCJC; Lise Hjort Elmquist
Cc: Høringssvar; Lars Søgaard Jensen; Susanne Gerner Nielsen
Emne: Høringssvar vedr lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning

AppServerName: esdh-uvm-stil
DocumentID: 16/03477-20
DocumentIsArchived: -1

Til Undervisningsministeriet

Høringssvar

BUPL har modtaget udkast vedrørende udkast til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i BUPL er temmelig rystede over lovforslaget. Vi anser det for dybt forkasteligt, at flygtninge børn og unge fremover med forslaget vil få et langt ringere undervisningstilbud, end det andre børn og unge i det danske samfund har ret til.

Forslaget indebærer, at stort set samtlige afgørende bestemmelser i folkeskoleloven for undervisningens kvalitet ikke gælder for de særlige undervisningstilbud.

Vi finder, at forslaget i betænkelig grad bevæger sig på kanten af at være i strid med børn og unges grundlovssikrede ret til undervisning i folkeskolen (grundlovens § 76). Og forslaget er også yderst problematisk i forhold til konventionen om barnets rettigheder (jfr artikel 22 om flygtningebørn og artikel 28 og 29 om undervisning).

BUPL vil på det kraftigste anbefale, at forslaget ikke vedtages.

BUPL vil i øvrigt bemærke, at vi ikke kan støtte intentionen om administrativt at hæve elevtallet i modtageklasser fra de nuværende 12 til 15, henholdsvis 18 (jfr. aftalen af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL).

Med venlig hilsen
Lars Søgaard Jensen
Medlem af BUPL's Forretningsudvalg

Med venlig hilsen
STIG G. LUND
SPECIALKONSULENT - INSTITUTIONS- OG SKOLEPOLITIK / SENIOR ADVISER
Phone: +45 3546 5235
Mobile: +45 4019 4363
E-mail: sgl@bupl.dk

BUPL

The Danish Union of Early Childhood and Youth Educators
Blegdamsvej 124 | 2100 Copenhagen | Denmark | phone: +45 3546 5000 | bupl.dk

København, den 08. april 2016
Sags nr.: 16/03477

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Juridisk Center
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høring over lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Skolelederforeningen takker for muligheden for at komme med høringssvar til det fremsendte forslag til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Skolelederforeningen anderkender fuldt ud den særlige og vanskelige situation, der er i forbindelse med at integrere de mange flygtninge- og familiesammenførte børn, men finder det naivt at tro på, at den bedste hjælp på undervisningsområdet for udenlandske børn og unge er, at ophæve stort set samtlige gældende regler på området.

Skolelederforeningen fraråder på det kraftigste, at loven om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge bliver vedtaget og opfordrer i stedet til, at man udnytter de regler og muligheder, der er på området i den gældende folkeskolelov.

Skolelederforeningen vil i det følgende komme med nogle af de væsentligste indsigelser mod det fremsendte lovforslag, som i det følgende vil gå under betegnelsen særlov:

- Folkeskoleloven begynder i § 1 med formålet med loven og hvad hele skolens arbejde skal føre frem til.
I særloven taler § 1 om, at kommunalbestyrelsen kan træffe en beslutning om et særlig tilbud og først i § 5 kommer det egentlige og ganske decimerede formål.
For Skolelederforeningen er det alt afgørende at alle børn mødes med de samme forventninger og de samme krav til at blive livsduelige og ansvarlige mennesker.
- Inklusion har haft en central placering i den danske skoledebat de sidste 5-10 år. Det fremsendte lovforslag går i diametralt modsat retning. Særloven vil betyde øget eksklusion. Skolelederforeningen finder dette yderst problematisk
- Særloven vil modarbejde den nødvendige integration og øge forskellen mellem "dem og os". Hvis særloven vedtages kan det vise sig at have mange u hensigtsmæssige konsekvenser på sigt. Den norske regering har lavet beregninger der viser at de samfundsmæssige udgifter vil stige ganske betragteligt, hvis ikke det lykkes for folkeskolen at integrere flygtningebørnene i folkeskolen.
Skolelederforeningen finder det derfor særdeles vigtigt, at flygtningebørn tilknyttes folkeskolen fra begyndelsen og dermed bliver en del af det "vi"-fællesskab som er hele grundlaget for folkeskolen og at særloven bygger på en skadelig tænkning om "dem og os".
- Særloven virker lovteknisk utydelig og bliver meget vanskelig at praktisere i virkeligheden. Endvidere er særloven meget bureaukratisk, og der må forudses mange udgifter til administrationen af særloven.
Blandt de spørgsmål Skolelederforeningen finder problematiske i forbindelse med særloven kan nævnes:

Det administrative:

Skal 98 kommunalbestyrelser selv fastsætte slutmål og delmål for folkeskolens fag og obligatoriske emner?

Skal alle kommunalbestyrelser særskilt opgøre udgifterne til det særlige undervisningstilbud, f.eks. for at det frie skolevalg kan fungere?

Skal alle udbydere af det særlige tilbud lave en kvalitetsrapport? Kvalitetsrapporten er 2-årig og børnene kan højest være i tilbuddet i 2 år.

Det praktiske:

Hvordan skal et obligatorisk forældreråd fungere? Der må skulle bruges en del resurser på tolke, og på at forklare forventningerne til forældrenes betydning i dansk skoletradition.

Hvordan skal et obligatorisk elevråd fungere?

På hvor mange sprog skal de skriftlige underretninger laves?

Kan flygtningefamilier selv klare de digitale tilmeldinger som særloven kræver?

- I særloven er det muligt at klassestørrelsen kan være 15 elever og i enkelte tilfælde op til 18 elever, samt at der kan spændes over op til 5 klassetrin. Endvidere er særloven ikke omfattet af bl.a. folkeskolens undervisningstimetal, holddannelser og folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet.

Skolelederforeningen frygter at der ikke vil blive afsat de fornødne resurser og at der lægges op til en gigantisk spareøvelse på området – og dermed bliver undervisningen uden den fornødne kvalitet.

Dette have store konsekvenser både for integrationen og for muligheden for at inkludere børnene i den almindelige folkeskole – og på sigt i samfundet.

Loven om særlige tilbud om grundskoleundervisning er et alvorligt brud på dansk skoletraditionen og på det menneske – og børnesyn der normalt præger skoleområdet.

Loven bør derfor ikke vedtages.

Med venlig hilsen,

Claus Hjortdal
Formand

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Høringssvar vedr. lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Hermed fremsendes KL's bemærkninger til lovforslag om særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

KL skal indledningsvist bemærke, at lovforslaget bør ses i sammenhæng med den ekstraordinære situation, kommunerne står i. KL's beregninger viser således, at knap 9000 børn i skolealderen forventes at få ophold i Danmark i 2016. Hvis alle disse børn og unge skal starte i en modtagelsesklasse, så vil kommunerne i 2016 skulle oprette 748 modtageklasser. Hvis alle sammen i stedet fra dag 1 skulle starte i folkeskolen, ville det sætte skoler og fritidstilbud og arbejdet med inklusion under et voldsomt pres. De nuværende rammer matcher ikke den situation kommunerne står i, og kommunerne vil have store problemer med at organisere sprogundervisning i modtagelsesklasser, på modtagehold eller som enkeltmandsundervisning for knap 9000 børn og unge i 2016. Samtidig sætter KL spørgsmålstegn ved, om de nuværende muligheder for at etablere modtagelsetilbud tilgodeser alle disse børn og unges behov for læring og trivsel.

KL hilser derfor velkomment, at kommunerne med lovforslaget får flere valgmuligheder og større fleksibilitet i en ekstraordinær situation, hvor kommunerne skal løse opgaven med at integrere et stort antal børn og unge med flygtningebaggrund. KL hilser også velkomment, at forslaget giver mulighed for at etablere et tilbud, der er målrettet nogle børn og unge med flygtningebaggrund, som af pædagogiske årsager har brug for et anderledes tilbud.

KL's udgangspunkt for integration på børn og ungeområdet er, at børn og unge med flygtningebaggrund så vidt muligt enten begynder deres skolegang i almenområdet i den lokale folkeskole med supplerende sprogundervisning på hold eller som enkeltmandsundervisning. Alternativt, at de efter at have gået i en modtageklasse eller i et særligt tilbud, hurtigst muligt bliver en del af almenområdet og går i den lokale skole.

De børn og unge, der kommer hertil har vidt forskellige forudsætninger og baggrunde. Det er vigtigt, at folkeskolen er mangfoldig og rummer disse børn og unge. Forudsætningerne for dette er øget med de seneste års fokus på inklusion og med skolereformen. Fokus i reformen er netop på at skabe en varieret og motiverende skoledag, der giver mulighed for flere læringsformer. Det gælder motion og bevægelse, øget samspil med

Dato: 5 april 2016

Sags ID SAG-2016-01801
Dok. ID 2178476

E-mail SJO@kl.dk
Direkte 3370 3427

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

eksterne fx musikskolen, ungdomsskolen, foreningsliv og ungdomsuddannelser og erhvervsliv. Endelig bliver læringsmiljøet også udvidet med flere digitale muligheder. Alt sammen med henblik på, at alle børn og unge (også børn og unge med flygtningebaggrund) motiveres til selv at være aktive og blive så dygtige, som de kan, samtidig med, at de trives.

Der kan imidlertid være udenlandske børn og unge, som af pædagogiske årsager fx pga. traumer, utryghed, mistrivsel, meget mangelfuld skolegang etc. kan have brug for et anderledes tilbud end dem, kommunerne på nuværende tidspunkt kan etablere. Med lovforslaget gives kommunerne således mulighed for at oprette og drive særlige grundskoleundervisningstilbud, som kan have et andet indhold og en anden struktur. De kan have tilknyttet voksne med andre kvalifikationer og kompetencer end dem man i dag har i modtagelsesklasserne, hvor fokus er på to-sprogsundervisning og fagrækken. Målet med tilbuddet skal være, at disse børn og unge opnår de personlige, sociale og faglige kompetencer, der skal til for, at de er godt forberedt til hurtigst muligt at blive en del af almenområdet, hvad enten det er en folkeskole, 10. klasse eller lignende tilbud eller en ungdomsuddannelse.

KL har følgende generelle bemærkninger til lovforslaget:

KL foreslår, at ministeriet udsteder en vejledning, som kommunerne kan bruge som inspiration, hvis de vælger at oprette og drive et særligt tilbud. Vejledningen kan indeholde eksempler på udformning af særlige tilbud samt på mål og opfølgning på elevernes læring og trivsel. KL bidrager gerne til arbejdet med vejledningen.

KL foreslår, at ministeren foretager en evaluering af loven efter 2-3 år.

KL foreslår, at det indgår i formålet, at målet med tilbuddet er, at de børn og unge, der henvises til tilbuddet opnår de personlige, sociale og faglige kompetencer, der skal til for, at de er forberedt til hurtigst muligt at blive en del af almenområdet, hvad enten det er en folkeskole, 10. klasse eller lignende tilbud eller en ungdomsuddannelse.

KL foreslår endvidere, at det fremgår, at tilbuddet etableres i tæt tilknytning til uddannelsessystemet, hvad enten det er en folkeskole, øvrige relevante tilbud fx 10.klasse, ungdomsskole eller ungdomsuddannelser, afhængigt af formål og målgruppe for tilbuddet.

KL har følgende konkrete bemærkninger til lovforslaget:

KL bemærker, at de børn og unge, der henvises til tilbuddet, har samme rettigheder som alle andre børn og unge ift. specialstøtte og -bistand.

§ 7 KL savner en forpligtelse for ungdomsuddannelserne til at indgå i samarbejde med kommunen omkring overgangen fra et særligt tilbud til en ungdomsuddannelse, fx introduktionsforløb, brobygning og udlusning for elever på 7.-9. klassetrin.

§ 11-12 KL foreslår, at det bliver muligt for kommuner at oprette fælles tilbud på tværs af flere kommuner. Der kan findes inspiration hertil i bekendtgørelsen om undervisning af asylansøgere § 12 stk. 2.

Dato 5 april 2016

Sags ID SAG-2016-01801
Dok ID 2178476

E-mail SJO@kl.dk
Direkte 3370 3427

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser har ikke været forhandlet.

Øvrige bemærkninger

KL er meget optaget af at understøtte kommunernes arbejde med integrationsopgaven i tæt sammenhæng med almenområdet. Et af de tiltag, KL iværksætter, er et kommuneprojekt. Det sker i partnerskab med udvalgte kommuner og målgruppen er medarbejdere, ledere og forvaltninger. 15-20 kommuner har mulighed for at deltage. Formålet er at vejlede, inspirere og understøtte videnskabelse og videndeling på tværs af kommuner omkring integration af børn og unge i dagtilbud og skoler.

Der er tale om et administrativt høringssvar fremsendt før politisk behandling og eventuelle bemærkninger/ændringer efter politisk behandling eftersendes.

Med venlig hilsen

Dorthe Møller
Chef for dagtilbud og skole

Dato: 5 april 2016

Sags ID SAG-2016-01801
Dok ID 2178476

E-mail SJO@kl.dk
Direkte 3370 3427

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

uddannelses
forbundet

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet – Juridisk Center
Frederiksholms Kanal 21
1220
København K

Dato 07.04.2016
Initialer FRJ

Vedr.: Høring over udkast til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Uddannelsesforbundet finder det først og fremmest foruroligende, at forslaget indebærer, at der fra statslig side ikke stilles nogle kvalitative krav til rammerne om denne udsatte elevgruppes undervisning. Det præciseres endog i lovforslaget, at kommunerne ikke er forpligtet til at leve op til gældende krav om klasseloft, timetal, lærerkvalifikationer mv. Lovforslaget indebærer således, at der fra statens side stilles færre krav til rammerne for undervisning af en udsat elevgruppe, end der stilles på de fleste andre undervisningsområder.

Det er helt i strid med al viden på området, at der nu ikke stilles krav om uddannelse til de personer, der skal forestå undervisningen af fremmedsprogede - netop lærernes uddannelse er afgørende for kvaliteten af undervisningen af flygtninge.

For unge mellem 18-25 år, der omfattes af bestemmelsen i lovforslagets § 4. *"...kommunalbestyrelsen kan mod hel eller delvis betaling tilbyde en udlænding under 25 år, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i særlig grundskoleundervisning efter denne lov..."*, vil det være nødvendigt at sikre, at der ikke gives lovehjulm til, at denne målgruppe blot tilbydes særligt tilrettelagte, men forkortede, undervisningstilbud i regi af jobcentre.

Uddannelsesforbundet finder det vigtigt, at også disse unge tilbydes undervisning, som lever op til de til kvalitetskrav, der allerede eksisterer i *danskuddannelsesloven*. Det vil være væsentligt at omfanget af danskundervisning ikke reduceres, og at undervisningen fortsat forankres og gennemføres i et pædagogisk miljø med specifikt kvalificerede lærere i *dansk som andetsprog*.

Uddannelsesforbundet er bekymrede for, at der med at etableringen af det særlige undervisningstilbud for udenlandske børn og unge, samtidigt åbnes for at disse børn og unge tilbydes en undervisning, der hverken bringer dem tættere på en ordinær uddannelse og arbejdsmarkedet eller et liv som selvhjulpne borgere i det danske samfund.

Uddannelsesforbundet
Nørre Farimagsgade 15
1364 København K
Tlf.: +45 70 70 27 22
info@uddannelsesforbundet.dk
www.uddannelsesforbundet.dk

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

uddannelses
forbundet

Med venlig hilsen

**Hanne Pontoppidan
Formand for Uddannelsesforbundet**

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8866

TITH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 16/01040-3

Att.: Lise Hjort Elmquist

7. APRIL 2016

**HØRING VEDR. UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM KOMMUNALE
SÆRLIGE TILBUD OM GRUNDSKOLEUNDERVISNING TIL UDENLANDSKE
BØRN OG UNGE**

Ved e-mail af 21. marts 2015 har Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag senest den 8. april 2016.

Det fremgår af lovudkastets bemærkninger, at lovforslaget udmønter en del af den aftale Regeringen og KL har indgået om bedre rammer for den kommunale integrationsindsats. Med lovforslaget får kommunerne mulighed for at oprette særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge i kommunalt regi som alternativ til folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser.

Efter lovforslaget vil særlige tilbud om grundskoleundervisning skulle oprettes som særskilte tilbud uden for rammerne af folkeskoleloven. Bestemmelserne i folkeskoleloven finder derfor ikke anvendelse for disse tilbud, medmindre det fremgår af denne lov.

Særlige tilbud om grundskoleundervisning bliver efter lovforslaget ikke omfattet af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, folkeskolens undervisningstidspunkt, folkeskolens fagrække, formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner (Fælles Mål), folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet, holddannelse, klassestørrelser m.v.

Med lovforslaget vil kommunalbestyrelsen få stor frihed til at udforme det tilbud, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer og behov.

Undervisningen, der efter lovforslaget skal gives inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin, skal dog stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Instituttet har følgende bemærkninger:

LOVFORSLAGETS FORHOLD TIL GRUNDLOVEN OG MENSKERETTEN BØR BESKRIVES I BEMÆRKNINGERNE

Det fremgår af Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet fra 2005, at regeringen i lovforslag bør redegøre for overvejelser i forhold til Grundloven og Danmarks internationale forpligtelser. Dette er senest understreget i Justitsministeriets skrivelse af 8. juli 2015 til samtlige ministerier om lovtekniske emner.

Lovforslaget, der giver kommunerne mulighed for at oprette særlige tilbud om grundskoleundervisning uden for rammerne af folkeskoleloven, giver anledning til at vurdere lovforslaget i relation til Grundlovens § 76 om at alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen, og i relation til retten til uddannelse og forbuddet mod diskrimination, som er omfattet af forskellige menneskerettighedskonventioner, som Danmark har tilsluttet sig (se nærmere nedenfor).

Bemærkningerne til lovudkastet redegør beklageligvis ikke for lovudkastets forhold til Grundloven og Danmarks internationale forpligtelser.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen i lovforslagets bemærkninger redegør for forslaget forhold til Grundloven og Danmarks internationale, herunder menneskeretlige, forpligtelser.

RETEN TIL UDDANNELSE

En række menneskeretskonventioner regulerer retten til uddannelse. Mest centralt står FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (ØSKR). Af ØSKR artikel 13 fremgår, at staterne anerkender enhvers ret til uddannelse. Det fremgår blandt andet af bestemmelsen, at staterne – for at opnå den fulde virkeliggørelse af denne rettighed – skal gøre undervisning på grundskoleniveau gratis og obligatorisk for alle.

FN's børnekonvention (Børnekonventionen) artikel 28 (a) pålægger staten at gøre grunduddannelse gratis og tilgængelig for alle, og 28 (b) at gøre højere uddannelse opnåelig for alle inden for rammerne af deres evner.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) 1. tillægsprotokol, artikel 2, fastslår, at ingen må nægtes retten til uddannelse.

EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder fastslår ligeledes, at enhver har ret til uddannelse.

FORBUD MOD DISKRIMINATION

De nævnte konventioner indeholder herudover alle et diskriminationsforbud i forhold til konventionernes rettigheder. Børnekonventionen fastslår således i artikel 2,1, at ethvert barn inden for deltagerstatens jurisdiktion har krav på konventionens rettigheder, bl.a. uanset national oprindelse. Artikel 2,2, udbygger dette således, at barnet også skal sikres mod forskelsbehandling på grund af dets forældres, værges el. familiemedlemmers stilling m.v. I EMRK artikel 14 er det bestemt, at nydelsen af de i denne konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

FN's racediskriminationskonvention indeholder ligeledes i artikel 5, e), v), et forbud mod diskrimination på grund af race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse i relation til blandt andet retten til uddannelse.

Diskriminationsforbuddene indebærer, at forskelsbehandling er ulovlig og udgør diskrimination, hvis forskelsbehandlingen er usaglig eller uproportional. Omvendt er en forskelsbehandling lovlig, hvis den er saglig og proportional. Der kan herved henvises til Orsus m.fl. mod Kroatien, afgørelse af 16. marts 2010 fra Den Europæiske Menneskeretsdomstol, der drejede sig om placering af Romaer i særlige klasser for børn, der ikke var gode til kroatisk. Domstolen fandt, at det kunne være sagligt at placere børn med sprogvanskeligheder i særlige klasser, for at disse så meget desto bedre kunne tilegne sig sproget og derefter blive placeret i normale klasser, men eftersom der ikke var procedurer der kunne sørge for overflytning, statueredes krænkelse af artikel 14, jf. artikel 2, i 1. tillægsprotokol.

EU har også fokus på at regulere adgangen til uddannelse uden diskrimination. Den mest omfattende beskyttelse mod diskrimination på uddannelsesområdet findes på området for race og etnisk oprindelse. EU har blandt andet vedtaget direktivet om etnisk ligebehandling, som har til formål at sikre et fælles mindstemål af retsbeskyttelse mod diskrimination på grund af race eller etnisk

oprindelse i EU's medlemsstater. Forbuddet dækker diskrimination på baggrund af race inden for al offentlig og privat virksomhed, herunder uddannelse.

Lov om etnisk ligebehandling gennemfører direktivet om etnisk ligebehandling i dansk ret. Efter § 2, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling gælder loven for al offentlig og privat virksomhed, for så vidt angår social beskyttelse, herunder uddannelse.

Det følger af lovens § 3, stk. 1, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etnisk oprindelse. Ifølge lovens § 3, stk. 2, foreligger der direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation. Ifølge lovens § 3, stk. 3, foreligger der indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige. Det er i den forbindelse ikke et krav, at den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis alene berører personer af en enkelt bestemt race eller etnisk oprindelse.

Placering af elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning alene på baggrund af deres etniske oprindelse vil udgøre direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse i strid med lov om etnisk ligebehandling § 3, stk. 1.

Placering af elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning på baggrund af deres sproglige kundskaber kan være udtryk for indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, medmindre de kriterier, der lægges til grund for placeringen, er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlet til at opfylde det er hensigtsmæssigt og nødvendigt, jf. § 3, stk. 3.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kommunen kan henvise børn og unge under 25 år til særlig grundskoleundervisning efter en konkret og individuel vurdering af elevernes sproglige behov, såfremt eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet.

Det er således forudsat i lovforslaget, at henvisningen af elever til særlige grundskoletilbud sker på baggrund af elevens sproglige behov.

Det fremgår imidlertid ikke af bemærkningerne, at der ved henvisningen af eleverne ikke må lægges vægt på elevernes navne, etniske oprindelse, herunder forældrenes etniske oprindelse.

- Instituttet anbefaler derfor, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at der ved henvisningen af eleverne ikke må lægges vægt på elevernes navne, etniske oprindelse, herunder forældrenes etniske oprindelse.

Instituttet har noteret sig, at afgørelsen om henvisning af elever til særlig grundskoleundervisning forudsætter, at der konstateres et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, der fordrer en særlig tilrettelagt undervisning med henblik på at imødekomme elevens behov for faglig og sproglig udvikling. Målet for undervisningen er at få de udenlandske og unge indsluset i den almindelige folkeskole eller i øvrig uddannelse eller arbejde.

På denne baggrund lægger instituttet til grund, at de foreslåede regler forfølger et sagligt formål.

Lovforslagets 3, stk. 2, fastslår, at henvisningen til det særlige grundskoletilbud ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i undervisning i den almindelige klasse i folkeskolen og senest efter 2 år. I bemærkningerne er det anført, at det løbende skal vurderes, om der er et behov for undervisning i dansk som andetsprog, som kan begrunde opretholdelse af den pligtmæssige henvisning til særlig grundskoleundervisning. Når der ikke længere er et uvæsentligt behov for særlig grundskoleundervisning, skal eleven have tilbud om overførsel til distriktsskolen.

For at sikre at henvisningen til det særlige grundskoletilbud ikke opretholdes længere end nødvendigt og dermed risikerer at komme i strid med kravet om proportionalitet i lov om etnisk ligebehandling § 3, stk. 3, bør kravet om løbende evaluering skrives ind i lovtæksten, jf. også den ovenfor omtalte afgørelse Orsus m.fl. mod Kroatien, afsagt den 16. marts 2010.

- Instituttet anbefaler derfor, at det tilføjes i lovtæksten til § 3, stk. 2, at det løbende vurderes, om der er et behov for undervisning i dansk som andetsprog, som kan begrunde opretholdelse af den pligtmæssige henvisning til særlig grundskoleundervisning. Når der ikke længere er et uvæsentligt behov for særlig grundskoleundervisning skal eleven have tilbud om overførsel til distriktsskolen.

UNDERVISNINGEN SKAL STÅ MÅL MED, HVAD DER ALMINDELIGVIS KRÆVES I FOLKESKOLEN

Det er fastsat i grundlovens § 76, at "alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen".

Det er overladt til den almindelige lovgivning at bestemme det folkeskolebegreb, mht. hvilket undervisningen er vederlagsfri.

Det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 1, at kommunen er forpligtet til at sørge for, at undervisningen i de særlige tilbud "står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". De særlige tilbud skal imidlertid ikke følge de krav til bl.a. timetal og fagfordeling, som fastlægges i folkeskoleloven og i sammenligning med modtageklasser er klassekvotient og trindeling mindre stramt reguleret. Man kan derfor frygte, at det i praksis bliver en stor udfordring at sikre det faglige niveau og kvaliteten af undervisning og skolegang i bred forstand som forudsat i loven.

De særlige tilbud skal ifølge lovforslagets § 18 indgå i de kvalitetsrapporter, som udformes til kommunalbestyrelsen om kommunens skolevæsen, og der gælder her de samme regler for de særlige tilbud som for den øvrige grundskoleundervisning. I bemærkningerne til § 18 tales dog om at "beskrive skolevæsenets og de enkelte skolars niveau i forhold til nationale og lokalt fastsatte mål", og der synes ikke at blive lagt særligt vægt på sikringen af kvaliteten i de særlige tilbud. Der henvises bl.a. til folkeskolelovens § 40 a, stk. 1, hvorefter "Kommunalbestyrelsen kan vælge at beskrive skolerne i grupper eller kun at fremhæve visse skoler i kvalitetsrapporten." Der er derfor en vis risiko for, at de særlige skoletilbud ikke får den nødvendige opmærksomhed i kommunalbestyrelsens evaluering af niveau og kvalitet for netop undervisningen her.

- Instituttet anbefaler derfor, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at kommunalbestyrelsen særskilt i forbindelse drøftelse af kvalitetsrapporten over kommunens skoler skal vurdere, om de særlige tilbud om grundskoleundervisning faktisk har levet op til målsætningen, dvs. om der er opnået et niveau, fagligt og dannelsesmæssigt, der svarer til grundskolens.

Lovforslagets § 9, stk. 3, kræver, at ansøgninger om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud til fritidsordning skal foregå digitalt. Det er givet, at der vil være særlige udfordringer for familier med udenlandsk

baggrund, som ikke har været længe i Danmark, med at bruge de digitale løsninger.

- Instituttet anbefaler derfor, at det tilføjes i bemærkningerne, at kommunerne skal sikre, at der gives tilstrækkelig information og vejledning til forældre eller andre, der vil søge om friplads, så de har fulde muligheder også i praksis til at få den støtte, de har krav på.

Lovforslaget § 14 giver kommunalbestyrelsen ansvar for at påse, at eleverne deltager i undervisningen og kan pålægge forældrene at give skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan forlanges lægeattest. Med denne bestemmelse er der lagt op til et mindre tæt samarbejde med forældrene om at sikre at børnene kommer i skole, jf. Folkeskolens § 39.

Vedvarende regelmæssigt fremmøde i skolen er imidlertid helt afgørende for barnets udbytte af undervisningen.

- Instituttet anbefaler derfor, at det på linje med lov om social service § 153, stk. 3, pålægges skolen at underrette kommunens sociale myndigheder om ulovlig bekymrende skolefravær med henblik på, at der hurtigst muligt bliver sat ind med nødvendig støtte til eleven, hvis der er brug for det.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen
SPECIALKONSULENT

Danske Handicaporganisationer

Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
mdcjc@uvm.dk, Lise.Hjort.Elmquist@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3875 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 07. april 2016
Sag 20-2016-00165 – Dok. 247329/kwk_dh

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer om udkast til lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Danske Handicaporganisationer (DH) har følgende bemærkninger til denne høring.

DH finder det vigtigt at bemærke, at der naturligvis blandt de udenlandske børn og unge, der skal modtage grundskoleundervisning, vil være elever, der har handicap. Der vil være tale om både synlige eller usynlige handicap, fx ordblindhed, ADHD, autisme, høre- eller synshandicap. Erfaringen viser, at det især kan være en udfordring at opspore et usynligt handicap, når der samtidigt er en sproglig barriere og en anden kulturel baggrund hos eleverne.

Det er derfor vigtigt, at det pædagogiske personale, der er i kontakt med eleverne, har adgang til at trække på de rette kompetencer og viden om handicap, hvis de oplever, at der er elever med handicap blandt børnene.

Ligeledes skal det sikres, at elever med handicap får deres behov imødekommet gennem inkluderende undervisning, og bliver kompenseret for handicap gennem eksempelvis særlig støtte og hjælpemidler, når der er behov for det.

Venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

6/4 2016

Att. Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Lise Hjort Elmquist, chefkonsulent
Juridisk Center

Høringssvar til Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

I Foreningen af undervisere i dansk som andetsprog på professionshøjskolerne ser vi med stor bekymring på regeringens lovforslag om, at flygtningebørn ikke skal høre under folkeskolelovens bestemmelser for undervisning samt forslag til ændringer i regler for modtagelsesklasser. Foreningen er ikke inviteret til at afgive høringssvar, men eftersom vi dagligt arbejder med pågældende fagområde, vælger vi at sende dette høringssvar uopfordret.

Folkeskoleloven er i dag med til at sikre et reelt undervisningstilbud til alle børn, som har krav på undervisning, og der stilles krav til de lærere, som varetager undervisningsopgaven. Desuden er børnene, som elever, tilknyttet en skole, hvor de møder andre jævnaldrende, og hvor de har mulighed for at være en del af det danske samfund. En kommunal løsning fratager de nyankomne flygtningebørn disse rettigheder, og virkeligheden kan meget vel blive, at undervisningstilbuddet varetages af personer, som ikke har viden om hverken faglighed, om at undervise eller om den afgørende andetsprogstilægnelse hos børn. Det er uholdbart og paradoksalt, at man kan undervise børn i dansk som andetsprog uden at være uddannet til opgaven, mens der stilles krav om relevant uddannelse i alle andre fag i folkeskolen.

I et litteraturstudie offentliggjort af Rambøll februar 2016 (*Litteraturstudie, modtagelsestilbud for nyankomne elever*) og en omfattende evaluering under Danmarks Evalueringsinstitut, april 2016 (*Basisundervisning for tosprogede elever. Kvalitativ kortlægning af praksis i 20 kommuner*) understreges det netop, at lærerens kompetencer er afgørende for disse elevers læring og faglige udvikling. Litteraturstudiets og evalueringens konklusioner er baseret på forskningsbaseret viden og spiller fint sammen med målsætningen om den generelle professionalisering af folkeskolens lærere: man skal have en relevant uddannelse for at kunne undervise i et fag. Det er derfor dybt problematisk, at regeringen lægger op til, at en meget sårbar gruppe børn, nok den mest sårbare i det danske samfund, skal undtages denne målsætning.

Vi forudser, at børnene i Danmark deles i to grupper, som vokser op og uddannes under meget forskellige vilkår. Vi går ud fra, at den danske folkeskole så vidt muligt tilbyder det bedste til landets børn, når målet er et højt uddannelsesniveau, så højt som muligt for den enkelte borger, til gavn for samfundet. Det er derfor særdeles bekymrende, hvis en minoritet af børn og unge fremover ikke tilbydes, hvad vi ved er nødvendigt i de meget vigtige skoleår i barndom og ungdom.

Konsekvensen af den potentielle forringelse af disse børns skolegang og uddannelse kommer til at følge dem resten af livet, uanset om de bliver boende i Danmark eller flytter til andre lande. Forslaget er dermed

med til at forringe en af de mest grundlæggende faktorer ved det danske velfærdssystem: lige adgang til folkeskolen – og til videre uddannelse.

Flygtningebørn og –unge har brug for at vi varetager undervisningsopgaven med omhu og på baggrund af viden fra Danmark og fra lande med mere erfaring end Danmark. Studie fra Sverige, som i øvrigt bekræftes af konklusionerne i Rambølls litteraturstudie, påpeger, at eleverne skal have mulighed for at møde det danske sprog og begå sig på fagsproget, før de undervises i det almene klasserum. Undervisningen skal finde sted i mindre grupper af børn, så indlæringen kan blive så intensiv og målrettet som muligt. Derfor er lovforslaget om at forhøje elevtal og tillade større aldersspredning med til at forringe muligheden for indlæring og sprogtilegnelse. De nyankomne elever bør tilbydes et kvalificeret tilbud under folkeskoleloven, så de bliver klar til at deltage i undervisningen i det almene skolesystem så hurtigt og tilfredsstillende som muligt.

I *Foreningen af undervisere i dansk som andetsprog på professionshøjskolerne* anbefaler vi derfor på det kraftigste at lovforslaget tages af bordet og at der i stedet for stilles forslag, som kan kvalificere tilbuddet til disse børn og unge.

Med venlig hilsen
På vegne af bestyrelsen i foreningen
Lone Wulff (formand)

Landssamrådet af PPR-chefer

Hørings svar

Forslag til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

8. april 2016

Landssamrådet af PPR-chefer har følgende bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

Chefpsykolog Jan Kirkegaard
PPR og Specialpædagogik
Grøndalsvej 2
Postboks 4089
8260 Viby J

Landssamrådet har noteret sig, at efter udkastet til lovforslaget vil særlige tilbud om grundskoleundervisning, skulle oprettes som særskilte tilbud uden for rammerne af folkeskolen. Bestemmelserne i folkeskoleloven finder derfor ikke anvendelse for disse tilbud, medmindre det fremgår af lovforslaget.

Telefon:
8940 2000
Telefon direkte:
8940 1310
Telefax:
8940 3694

Det fremgår af udkastet til lovforslaget, at bestemmelserne i folkeskoleloven om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning, eller anden faglig støtte, personlig assistance og sygehusundervisning gælder tilsvarende for særlig grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

E-post:
jki@aarhus.dk

Landssamrådet anbefaler, at det i lovforslaget tydeligt fremgår, at bestemmelserne i folkeskoleloven er gældende, hvad angår inddragelse af PPR, hvis børns udvikling kræver en særlig hensynstagen eller støtte, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, jf. udkastet til lovforslagets § 7.

Landssamrådet anbefaler endvidere, at det tydeliggøres i udkastet til lovforslaget, at specialundervisningsbekendtgørelsen er gældende for de kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Landssamrådet skal bemærke, at der i udkastet til lovforslaget ikke er henvist til bestemmelserne i folkeskoleloven om klageadgang i forbindelse med henvisning til specialundervisning. Såfremt der skal være klageadgang, bør der henvises til folkeskolelovens bestemmelser herom.

Med venlig hilsen

Jan Kirkegaard
Formand for Landssamrådet af PPR-chefer

Landssamrådet af PPR-chefer

Til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

HØRINGSSVAR

Dato: 07.04.2016
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: JCO

Høringsvar vedrørende forslag til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge.

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring.

Rådet bifalder at Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling sætter fokus på undervisningen af tosprogede børn. Det er et vigtigt område af stor betydning for integrationen og trivslen blandt tosprogede børn og unge.

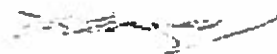
Dog ønsker Rådet at påpege vigtigheden af, at de mere fleksible rammer omkring sprogundervisning ikke risikerer at føre til en forringelse af undervisningens kvalitet. Ifølge nærværende forslag skal grundskoleundervisningen fremover ikke leve op til de gældende regler for grundskoleundervisning, som bl.a. krav om timetal, kvalifikationskrav til lærerpersonalet og klasse størrelser. Rådet har forståelse for det pres, som kommunerne oplever pga. de mange nytilkomne flygtninge, men vigtigheden af undervisningens kvalitet må fortsat understreges. Hvis klasseloftet hæves, og der derfor kommer flere elever pr. lærer, skal det sikres, at dette ikke vil betyde en forringelse af undervisningen. Mange af de børn og unge, der kommer til Danmark i øjeblikket, er traumatiseret af krig og oplevelser under flugten, og har af den grund behov for lærerpersonalet og pædagoger, der kan tage hånd om de udfordringer den enkelte elev kan have i en undervisningssituation, uden at flytte fokus fra elevernes sprogtilegnelse og læring.

Optimalt skal danskundervisningen tilrettelægges efter erfaringer fra de omfattende undersøgelser og forskningsprojekter på området, der kan højne det faglige niveau. Bl.a. kunne Helle Pia Laursens forskningsprojekt *"Tegn på sprog"* nævnes. Projektet omhandler undervisningen af tosprogede børn. Overordnet påpeger Laursen, at lærerpersonalet skal have gode faglige og pædagogiske kompetencer for at understøtte de tosprogede elever på den bedste måde, hvilket vi håber, at man er opmærksom på i forbindelse med nærværende lovforslag.

Vi har som allerede nævnt, forståelse for det pres som kommunerne oplever pga. de mange nyttilkomne og behovet for fleksible løsninger, men på den anden side vil vi gerne slå til lyd for, at de nye ændringer og fleksibilitet ikke bliver på bekostningen af undervisningens kvalitet. Vi må ikke overse det faktum, at det i den almindelige danske folkeskole i forvejen kan være en stor udfordring at tilrettelægge undervisningssituationer, som tilgodeser niveauforskelle mellem eleverne, og tager højde for børn og unge med særlige udfordringer. Udfordringer der sandsynligvis vil blive forstærket yderligere ift. modtagerklasser med børn fra flere forskellige klassetrin. Som forskningschef ved Via University College, Andreas Rasch-Christensen, efterlyser Rådet også en pædagogisk faglige vision med regeringens indgreb på området.

Kvalitetssikringen af undervisningen er en reel bekymring for Rådet for Etniske Minoriteter. Der hviler et stort ansvar på det kommunale- og statslige tilsyn med undervisningen, da det skal sikre en ensartet undervisning blandt kommunerne af tilstrækkelig høj kvalitet. Rådet mener derfor, at tilsynsmyndighederne skal tage opgaven yderst alvorligt, for at sikre kvaliteten.

Med venlig hilsen

Yasar Cakmak

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Mall: mdcic@uvm.dk og Lise.Hfort.Elmquist@uvm.dk

Ref.: MEG/lh
Dok.nr.: 2888044
Sag.nr.: 2016-SLCSFA-02077

7. april 2016

Bemærkninger til forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

Socialpædagogerne har modtaget forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge i høring med høringsfrist den 8. april 2016. Baggrunden for lovforslaget er en regeringsaftale med KL om en række initiativer på integrationsområdet.

Loven giver kommunerne mulighed for at oprette særlige og lokalt organiserede grundskoletilbud for børn og unge. Grundskoletilbud efter lovforslaget oprettes af kommunalbestyrelsen, som også fastsætter tilbuddets omfang i form af antal timer, antal skoledage, elevtal, de personalemæssige ressourcer, omfanget af specialpædagogisk bistand mv.

Grundskoletilbuddet efter lovforslaget er i udgangspunkt et tilbud til børn i den undervisningspligtige alder, men giver også mulighed for at oprette grundskoletilbud til unge i den ikke undervisningspligtige alder under 25 år. Et tilbud, der kan kræves deltagerbetaling for.

Grundskoletilbud efter lovforslaget kan træde i stedet for modtageklasser, idet kommunalbestyrelsen kan henvise udenlandske børn og unge til grundskoletilbuddet, når de har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andet sprog og det vurderes, som pædagogisk påkrævet, at henvise eleverne til et særligt tilbud.

Det særlige grundskoletilbud skal ophøre, når eleven vurderes at kunne deltage i den almindelige klasse i folkeskolen, og forløbet i det særlige skoleforløb kan højst strække sig over to år.

Socialpædagogerne ser positivt på det fremlagte lovforslag. Socialpædagogerne mener, at det er rigtigt vigtigt, at kommunerne sikrer tilbud til gruppen af flygtningebørn og -unge – herunder de uledsagede, som med faglighed og kvalitet støtter børnene og de unge i at blive

læringsparate og indgå i det danske skole-, uddannelses-, arbejdsmarkeds- og fritidsfællesskab. Tilbud, der støtter og forstår at fremme udvikling og læring i den helt særlige livssituation, disse børn og unge er i. Socialpædagerne mener, at det fremsatte lovforslag giver mulighed for, at kommunerne opretter den type målrettede tilbud til de udenlandske børn og unge og dermed, at lovforslaget kan give integrationsindsatsen et væsentligt kvalitetsløft.

Al viden og erfaring med at gøre børn og unge i en særlig livssituation (det gælder også flygtninge- og asylbørn) læringsparate er, at der skabes kontinuitet i børnenes liv. Deres dagligdag, når de ikke er i undervisningstilbuddet og deres forældres ressourcer og situation er afgørende faktorer for, at læring kan lykkes. Det er derfor vigtigt, at der også er fokus på børnenes og unges livssituation i en helhed. Derfor handler det også om at indtænke og inddrage det perspektiv konkret i undervisningssituationen. Hvis det lykkes at skabe den nødvendige helhed og kontinuitet i børnenes og de unges liv, er der langt større chancer for, at de bliver læringsparate.

Det er vigtigt også at tænke indsatsen overfor disse børn og unge tidligt, sammenhængende og målrettet. En integrationsindsats med kvalitet og faglighed er en rigtig god investering til gavn for den enkelte og for samfundet. Med den rette faglige indsats kan børnene og de unge modtage den støtte, som er en vigtig forudsætning for læring, og som giver dem den ballast, der gør dem til resourcepersoner i vores samfund.

Der er også vigtigt at tænke de rette professionelle fagligheder i indsatsen. Det er socialpædagogernes opfattelse, at et godt grundskoletilbud med fordel kan benytte den socialpædagogiske faglighed. Socialpædagoger tænker i børnene og familiernes hele livssituation, og dermed også i det liv, der leves udenfor undervisningstilbuddet. Socialpædagoger har et professionelt blik for elevernes styrker og svagheder, og socialpædagoger er eksperter i relationsarbejde. Socialpædagoger har stor erfaring med at skabe tillid og motivation i forhold til mennesker i helt særlige livssituationer.

I kommunens etablering af særlige grundskoletilbud kan de med fordel inddrage allerede eksisterende faglige ressourcer i kommunen. Ressourcer og erfaringer fra døgninstitutioner og interne skoler, fra eksisterende børne- og ungecentre/resourcecentre kan med fordel indtænkes i dette, jf. indholdet af § 7 i lovforslaget om hvad særlige tilbud om grundskoleundervisning omfatter.

Det er socialpædagerne opfattelse, at den vellykkede indsats kræver, at den enkelte kommunalbestyrelse sikrer den rette sammensætning af fagligheder i de enkelte underviser-teams, og den rette sammensætning af undervisningsforløb. Dette vil løfte børnene og de unge, så de kommer til at indgå i den almindelige klasseundervisning på en måde, som er befordrende for ikke kun deres gennemførelse af folkeskolen, men også for grundskoleforløb, der bliver springbrættet til en ungdomsuddannelse. Dette bør ekspliciteres i § 1 stk. 2.

§ 15 indeholder bestemmelse for formidling af lærernes syn på elevernes udbytte af skolegangen til forældre (værge) og deres børn. Efter socialpædagogernes opfattelse er det ønskeligt, om paragraffen også benævner vigtigheden af dialogen mellem undervisningstilbud og hjemmet, således at både eleven og dennes forældre eller værge sikres en stemme i et egentligt samarbejde om undervisningsforløbet.

I § 19 benævnes kvalitet i relation til særlige tilbud, og at Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er tilsynsførende. Under paragraffen bør det tydeliggøres, hvad der forstås ved "vedvarende dårlig kvalitet", idet en konkretisering har en anden forpligtelsesgrad for både udbud og tilsyn.

Med disse bemærkninger ser Socialpædagogerne frem til loven, der træder i kraft den 1. august 2016. Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Venlig hilsen

Verne Pedersen
forbunds næstformand

SOS mod Racisme

IIDRC

Dokumentations-
& Rådgivningscenteret
om Racediskrimination

7. april 2016

Hørings svar vedrørende:

”Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge”.

Indledning.

Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination (DRC) skal hermed takke for muligheden for at svare på det i høring fremsendte lovforslag med svarfrist fredag den 8. april 2016 kl. 12.00. Vi har valgt at udforme dette svar i samarbejde med SOS mod Racisme.

Kontekst.

I begrundelsen for lovforslaget henvises der til en ekstraordinær integrationsindsats grundet den aktuelle flygtningesituation og det integrationspres dette medfører i forskellige lokalsamfund (Bemærkninger til lovforslaget, s. 6).

Det hedder i Høringsbrevet, at: ”Formålet med initiativet er at *forbedre kommunernes mulighed* for lokalt at *organisere det indledende grundskoletilbud* til udenlandske børn og unge i overensstemmelse med *lokale prioriteringer, ønsker og behov.*” (kursiv forfatterne)

Dette gentages flere gange i Bemærkninger til Lovforslaget, fx side 7.

Forslaget retter sig således mod *kommunernes muligheder*, og det drejer sig i *udgangspunktet* om det *indledende grundskoletilbud*.

Ikke på noget tidspunkt inddrages en argumentation eller blot en overvejelse om forbedrede læringsmuligheder for de etniske minoritets elever i relation til faglige mål i folkeskolen, hvis vilkår genererer et vedvarende lavere gennemsnitligt præstationsniveau i forhold til danske elever.

Stat og kommune indgår således i et samspil om tilrettelæggelse af vilkår for medborgere med anden etnisk baggrund, der markerer en interesseforvaltning, hvor det nationale sættes op i en modstilling til den faktiske etniske kompleksitet i befolkningen.

Lovforslaget.

1. Lovforslaget er et *kvalitativt* nyt forslag, der placerer et undervisningstilbud på grundskoleniveau af *udenlandske børn* (styrende social kategori for disse børn i lovforslagets § 1), *uden for* den traditionelle lovgivning om undervisning i grundskoleforhold, der ellers varetages af Lov om folkeskolen (LBK nr 1534 af 11/12/2015) og Lov om friskoler og privatskoler (LBK nr 786 af 15/06/2015).

2. Dette forhold understreges i Bemærkninger til lovforslaget (s. 9) af en omfattende udredning i henhold til Grundlovens § 76 om undervisningspligten og dens udformning i Folkeskolelovens §§ 32-35. Det fastslås, at asylansøgere ikke er omfattet af denne lovgivning, men af Udlændingelovens § 42 om en *særskilt tilrettelagt undervisning*, der skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves af en *særskilt tilrettelagt undervisning*.

3. Disse forhold kombineres i det fremsatte lovforslag, der dermed bliver en *særlov*, hvis indhold udgør et *særligt* undervisningstilbud til en *særligt afgrænset* gruppe af medborgere med en anden sproglig og kulturel baggrund (udenlandske børn), der således forskelsbehandles i relation til danske børn efter nærmere angivne sorteringskriterier.

4. Lovforslaget tiltrækker sig derfor opmærksomhed i relation til diskriminationslovgivning i Danmark og internationale konventioner (Den europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14; artikel 5 i FN's Racediskriminationskonvention).

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention åbner mulighed for forskelsbehandling,

- a) hvis der foreligger en saglig begrundelse for forskelsbehandlingen, og
- b) hvis der er proportionalitet mellem mål og midler.

FN-konventionen kan acceptere forskelsbehandling,

- a) hvis den sker for at sikre tilfredsstillende fremgang for visse etniske grupper eller enkeltpersoner, der har behov for den beskyttelse, som måtte være nødvendig for at sikre sådanne grupper eller enkeltpersoner lige ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder,
- b) hvis de særlige foranstaltninger ikke medfører opretholdelse af særskilte rettigheder for forskellige racegrupper,
- c) hvis de opretholdes, indtil formålet med dem er opfyldt – for derefter at blive afskaffet.

Den efterfølgende kritik retter sig på dette grundlag mod konstruktionen af *udenlandske børn* som en *særlig elevgruppe*, hvor *udvalgte udenlandske børn* kan forskelsbehandles i et grundskoletilbud som et *særligt tilbud*, der gennem saglig forskelsbehandling skulle fremme ligestilling.

Konstruktion af udenlandske medborgere som en særlig social kategori.

Konstruktionen af dette begreb sker som et skred i brugen af sociale kategorier. Den normale sprogbrug igennem mange år har været *tosprogede børn*. Formålet med denne sproglige ændring er at dække over, at

formålet med grundskoletilbuddet ikke blot vedrører de børn, der er ankommet og som vil ankomme som børn af asylansøgere og flygtninge, men skal vedrøre *alle børn*, der ikke har dansk som modersmål – uanset deres adkomst til landet i øvrigt.

Dette sproglige skred i teksten er tydeligt i *Bemærkningerne til lovforslaget*. Ved at placere grundskoletilbuddet *inden for* Grundlovens undervisningspligt, men *uden for* Folkeskoleloven og Friskoleloven, men *parallelt* med undervisning af børn af asylansøgere, skaber man med begrebsdannelsen *udenlandske børn* en elevkategori, der omfatter *alle etniske minoritetsbørn* i Danmark, som efter en lokal sproglig sorteringsmekanisme kan placeres i et *særtilbud* i op til to år.

1. Vi er hermed langt forbi den børnegruppe, der måtte ankomme til Danmark i den nuværende situation som børn af asylansøgere eller flygtninge og som udgjorde *det oprindelige grundlag* for lovinitiativet.

2. Vi har forladt forestillingen om et tilbud, der retter sig mod det *indledende grundskoletilbud*.

Der bliver med dette lovinitiativ etableret et nyt alment redskab til at særbehandle alle etniske minoritetsbørn i et grundskoletilbud som en særforanstaltning uden for almen grundskolevirksomhed.

Det kan man også kalde *eksklusion* af etniske minoritetsbørn fra almindelig grundskolevirksomhed – og er som sådan at betragte som *konstruktion af en overordnet ramme for forskelsbehandling/diskrimination*, da ingen danske børn kan udsættes for en tilsvarende behandling.

Rekruttering til et ekskluderende grundskoletilbud.

Da det er forbudt, at lave særforanstaltninger for etniske grupper i relation til almene sociale foranstaltninger, finder saliggørelsen af denne diskriminationsramme sted som en teknisk sortering af elever (test) på et individuelt plan.

Udgangspunktet i denne proces foregår på et *skønsmæssigt* pædagogisk grundlag, jf. lovforslaget § 3:

“(…) hvis det vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleverne til det særlige tilbud.”

Det retlige grundlag for at henvise etniske minoritetsbørn til et andet skoletilbud fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. L 135 af 1. april 2005 (Folketinget 2004-05, 2. samling) beskrevet sådan, “at alle tosprogede elever, der ved optagelsen vurderes at have et ikke uvæsentligt sprogstøttebehov i form af undervisning i dansk som andetsprog, efter kommunalbestyrelsens beslutning kan henvises til en anden skole end distriktsskolen, hvis det er påkrævet af pædagogiske hensyn” jf. Bemærkninger til lovforslaget.

Denne formulering er velkendt fra Lov 594 (2005), der var en ændring af skoleloven, der reelt ophævede de etniske minoritetsforældres ret til et frit skolevalg.

Lov 594 blev gennemført for at sikre en *spredning* af etniske minoritets elever på lokale skoler på tværs af skoledistrikter for at *reducere antallet* af elever med etnisk minoritetsbaggrund på de enkelte skoler. Det bærende pædagogiske argument var peer-learning, eller kammeratskabseffekten. Det vil sige, at man fra

politisk og administrativ side mente, at etniske minoritetsbørn ville lære dansk bedst ved at være sammen med etnisk danske elever. Dermed undlod/undgik man at udvikle et *alment* skoletilbud, der tilgodeså etniske minoritetsbørns sproglige og kulturelle forudsætninger sammen med og på lige fod med etnisk danske børn.

Grænsen for denne spredning må nu antages at være nået under de givne vilkår. Nu skal den samme fremgangsmåde atter en gang anvendes for at *reducere antallet* af etniske minoritetsbørn i den almene grundskolevirksomhed. Men nu sker dette ved at *samle etniske minoritetsbørn i særforanstaltninger uden for den almene grundskolevirksomhed*. Det sker som en løbende virksomhed i et skoletilbud af op til to års varighed for den enkelte elev.

Det hedder *dynamisk segregation*.

Dette sker i en skolepolitisk kontekst, hvor den igangværende skolereform er båret frem af et *inklusionsbegreb*, men hvor det nu viser sig, at dette kun er rettet mod etnisk danske elever eller elever der på anden måde *har tilegnet sig dansk* på et alderssvarende niveau set i relation til faglige krav.

Organisering af det ekskluderende grundskoletilbud.

Organiseringen af dette ekskluderende grundskoletilbud, nu hvor det er retligt placeret uden for den almene grundskolevirksomhed, er overordnet styret af:

”Særlige tilbud om grundskoleundervisning bliver efter lovforslaget *ikke omfattet* af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, folkeskolens undervisningstimetal, folkeskolens fagrække, formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner (Fælles Mål), folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet, holddannelse, klassestørrelser m.v.

Med lovforslaget vil kommunalbestyrelsen få *stor frihed* til at udforme det tilbud, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer og behov.” (Almindelige Bemærkninger til Lovforslaget s. 6; Høringsbrevet 21. marts, 2016, s. 1.) (fremhævelser af forfatterne)

De lokale skolemyndigheder er således frigjort fra alle snærende fagligt kvalificerende bånd som ligger til grund for almen grundskolevirksomhed. Det anføres, at organiseringen af denne undervisning skal stå mål med, hvad der forventes i den almene grundskolevirksomhed, jf. §§ 5-8. Men da hovedmodsatningen fremstår mellem det *danske og det udenlandske*, på tværs af eller i forlængelse af statslige og kommunale myndigheder, er der ingen uafhængige instanser – inden for eller uden for stat og kommune - der kan tilgodesee at dette reelt finder sted. Hvem forsvarer det etniske minoritetsbarn i læringsprocessen ud fra en lighedsbetragtning?

Dette understøttes af, at antallet af elever i den enkelte klasse i denne form for undervisning øges fra 12 elever til 15 elever (og op til 18 elever med samme sproglige baggrund), og at aldersspredningen i klassen kan øges til at spænde over 5 skoletrin, i modsætning til tidligere 3 klassetrin, hvis ”eleverne overvejende har samme sproglige- og læringsmæssige baggrunde”.

Der er i lovforslaget og i bemærkningerne til lovforslaget ikke en eneste henvisning til sociolingvistisk og sprogpædagogisk forskning, der kan begrunde tiltag af den foreslåede karakter, og det er i den

sammenhæng sigende, at ingen læreanstalter eller fagmiljøer, der er specialiserede i disse forhold, er inddraget i høringsrunden.

Her skabes der et grundlag for en øget produktion af etniske minoritetsbørn som en restgruppe.

En bredere kontekst.

Alle er enige om, at de etniske minoritetsbørns tilegnelse af dansk som andetsprog på et niveau, hvor det kan følge en alderssvarende undervisning på dansk på lige fod med etnisk danske børn, er et hovedansvar for det danske undervisningssystem. Men der er uenighed mellem relevante faglige felter og dominerende politiske holdninger i måden dette kan opnås på.

Lovforslaget lægger sig ind i en række af lovforslag, som er blevet gennemført i dansk lovgivning i de seneste 10-15 år, der som formål har haft at øge etniske minoritetsbørns tilegnelse af dansk sprog som grundlag for at forbedre deres skolefremgang.

Det drejer sig om en tidligt fremskudt danskundervisning/sprogstimulering i relation til førskolealderen, afskaffelse af statsstøtte til modersmålsundervisning til børn af medborgere fra tredjelande og ophævelse af frit skolevalg for etniske minoritetsforældre, hvis det kan konstateres, at deres børn har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog.

Det er karakteristisk for de allerede gennemførte og praktiserede lovforslag:

1) at de befinder sig på konfrontationskurs med internationale konventioner, og at der gøres et stort administrativt og juridisk arbejde for at begrunde og forsvare (sagliggøre) den forskelsbehandling, der ligger i disse forslag set i relation til ligebehandling og udvikling af lige muligheder for alle børn i den danske folkeskole, uanset etnisk herkomst;

2) at de i deres udformning navigerer uden om tilgængelig sociolingvistisk og sprogpædagogisk viden.

Det foreliggende forslag er ikke nogen undtagelse.

De negative resultater af denne udvikling er således heller ikke udeblevet, set over en 10-årig periode, jf. PISA 2013:

1: " (...)at andelen af indvandrererelever, der klarer sig godt, er faldet fra 2003 til 2012, mens andelen af indvandrererelever, der klarer sig dårligt, er steget (...)

2: "Knap halvdelen (48,6 %) af førstegenerationsindvandrerne har således utilstrækkelige funktionelle matematikkompetencer, når de forlader grundskolen. For unge uden indvandrerbaggrund er det 13,4 %. Det tilsvarende tal for andengenerationsindvandrere er 38,5 %."

3: "Det hovedsagelig at tale dansk derhjemme, ændrer ikke på problemets omfang(...)
(Christensen, Egelund, Fredslund, & Jensen, 2013)

De grundlæggende fejlslutninger bag disse forslag er:

1) at ligestille eksponering for et sprog med tilegnelse af dette sprog på et niveau, der reelt kan hjælpe barnet i faglige læringsprocesser;

2) at man ikke anerkender at tilegnelse af et andetsprog som læringsprog på et alderssvarende niveau tager mellem 4-7 år, og at det således rækker ind over en betydelig del af et barns skoleforløb;

Dette nødvendiggør en inddragelse af børnenes sproglige forudsætninger i relation til tilegnelse af et andetsprog og skolefaglig viden i grundskolevirksomhed.

Det er almen viden i relation til undervisning af etniske minoritetselever, at man ikke skal tage elever ud af skolens almindelige faglige undervisning i længere perioder for at give ekstra hjælp i dansk sprog (majoritetssproget).

Med særlig adresse til dette lovforslag er det vigtigt at fremhæve OECD's landområde rapport vedrørende Danmark fra 2004, hvor det i punktet vedrørende "Styrkelse af undervisningen af tosprogede elever" under punkt 365 hedder:

"Vi har allerede gjort opmærksom på behovet for, at tosprogede elever får ekstra hjælp. Som vi bemærkede tidligere, er vi overbeviste om, at det nuværende system med at fjerne dem fra skolens almindelige fagrække for at give ekstra hjælp i dansk sandsynligvis vil virke mod hensigten." (Ekholm, Mortimore, David-Adams, Laukkanen, & Valijarvi, 2004).

Dette henviser til placering af elever i sprogcentre, særlige klasseforløb mv.

Nu systematiserer man denne fejlslutning i et *særtilbud*, der er fritaget for den almene grundskoles kvalitetssikring (lærerkvalifikationer, timetal mv.).

En effektiv tilegnelse af et andetsprog sammen med en alderssvarende indlæring af skolefaglig viden, kompetencer og færdigheder er belyst i en række metastudier ved anerkendte universiteter gentagne gange og over en ganske lang tidsperiode (fx Stanford University). Disse studier hviler på et anerkendt reformpædagogisk udgangspunkt om at tage udgangspunkt i alle barnets forudsætninger (sprogligt og kulturelt) i tilegnelsen af såvel ny sproglige som faglige færdigheder (bevægelsen fra det kendte til det ukendte).

Det vil sige, at dette grundlag er fælles med den almenpædagogiske grundviden, som deles mellem de fleste nationalstater i relation til deres egne befolkninger (forstået som etnisk og sprogligt relativt homogene grupper), men som af nationale politiske grunde ofte afvises i relation til de samme nationalstaters stigende etniske kompleksitet. En kortfattet og forskningsmæssigt velbegrundet gennemgang (referencer) af disse forhold findes hos Cummins (2008).

Et stigende antal etniske minoritetsbørn

Med et stigende antal etniske minoritetsbørn i de danske skoler, der nu klarer sig ringere end tidligere, lægges der et øget pres på organisering af denne undervisning, nationalt og lokalt.

Et øget antal etniske minoritetsbørn i en skole er ofte sammenfaldende med lavere socioøkonomiske forudsætninger i forældregrupper og danner grundlag for bosætningsmønstre med relative koncentrationer af lavindkomstfamilier og etniske minoritetsfamilier.

Da antallet af etniske minoritetsbørn sættes i forbindelse med øgede lokale skoleudgifter og lavere gennemsnitskarakterer i afgangsprøver for skolen som helhed, disponerer dette for, at etnisk danske forældre (og i stigende grad velintegrerede etniske minoritetsforældre) vil fravælge disse skoler - det være sig folkeskoler eller fri- og privatskoler.

Med et øget antal etniske minoritetsbørn i de enkelte kommuner, blandt andet på baggrund af en øget tilgang af asylansøgere og flygtninge, nærmer man sig grænser for, hvorledes disse børn kan spredes på de enkelte folkeskoler (Lov 594).

For at tage trykket af denne udvikling i en situation, hvor folkeskolen som en del af den offentlige sektor gennemgår store besparelser, samtidig med at folkeskolen er ved at realisere den mest *omfattende skolereform* i mange år, der blandt andet er baseret på *inklusion* af børn, der på anden måde har været i omkostningsfyldte *særforanstaltninger*, skal et større antal etniske minoritetsbørn nu placeres i sådanne særforanstaltninger ("*kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning*") på baggrund af sproglig sortering, efter samme sprogligt kompenserende tankegange, som har styret de forudgående års *retlige regulering* af dette felt – og som har vist negative effekter for disse børns skolegang.

Alt andet lige vil det foreliggende lovforslag lægge sig i forlængelse af denne udvikling, og en øget uddannelsesmæssig marginalisering af etniske minoritetsbørn og -unge ligger inden for horisonten, jf. OECD (2004).

Konklusioner.

Alment

Etniske minoritetsbørn er helt almindelige børn med en anden sproglig og kulturel baggrund end etnisk danske børn. Undervisning af disse børn skal være omfattet af de *almene regler* for regulering af deres grundskoleforhold på lige fod med etnisk danske børn.

Dette skal naturligvis også gælde børn af asylansøgere og flygtninge, ikke mindst set i relation til de lange sagsbehandlingstider. Derfor bør den retlige regulering af disse børns undervisning omfattes af Folkeskoleloven og Friskoleloven og *ikke som nu af Udlændingelovens § 42*, der i dette perspektiv er tydeligt diskriminerende. Alle børn, der bor i Danmark i den undervisningspligtige alder, skal have ret til at bruge Folkeskolen, inklusive asylbørn.

Hvis man etablerer *særlige* uddannelsesstilbud i relation til grundskoleforhold skal dette ske i relation til *særlige læringsforudsætninger*, der går på tværs af eller forekommer inden for alle nationale og etniske grupper, fx dysleksi, ADHD mv.

Alt andet ender i forsvar for forskelsbehandling/diskrimination på baggrund af etnicitet – uanset hvordan man så i øvrigt tilrettelægger sin styringsteknologi (sagliggørelse).

Samfundets etniske kompleksitet skal være en inkluderet og anerkendt del det almene grundskoletilbud som det reguleres i Folkeskoleloven og Friskoleloven.

På den baggrund anbefaler Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination (DRC) og SOS mod Racisme, at det foreliggende "Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge" tages af bordet. Lovforslaget er samlet set et udtryk for institutionel diskrimination, men hvis elementer er bygget op, således at forslaget overfladisk set formentligt kan omgå konventionernes krav til ligebehandling. Men ved en evt. retssag mod Danmark ved Den europæiske Menneskerettighedsdomstol vil det muligvis blive underkendt.

Internationalt

Udenrigsminister Kristian Jensen har på Danmarks vegne den 4. april 2016 accepteret UPR-anbefalinger om forbedring af menneskerettighedssituationen i Danmark. Netop i relation til skoleforhold er der faldet kritiske bemærkninger fra flere lande med hensyn til undervisning af etniske minoritetsbørn, børn af asylansøgere og asylbørn. Dialogen i UPR kan i kort form præsenteres som følger:

Nr. 121.99 fra Slovenien: "Tage konkrete trin for at bringe en afslutning på etnisk segregation i skolen, inkludere undervisning i diversitet og tolerance i grundskolens curriculum, og indsende manglende rapporter om implementering af UNESCO's Konvention mod Diskrimination i Uddannelse."

"Accepteret. Danmark anerkender ikke præmissen, at der skulle ske etnisk segregering i danske skoler".

Nr. 121.158 fra Hviderusland: "Fortsætte sine bestræbelser på at sikre adgang til Folkeskolen for alle børn, uden hensyn til deres legale status."

"Accepteret".

Nr. 121.179 fra Portugal: "Undtage alle asylbørn og migrantbørn fra frihedsberøvelse og give dem ret til adgang til undervisning gennem integration i Folkeskolen."

"Delvist accepteret. (Vedr. ret til adgang til undervisning:) Asylsøgende børn er skolepligtige. Alle migrantbørn, der opholder sig lovligt i Danmark har lige adgang til uddannelse".

Nr. 121.180 fra Afghanistan: "Sikre at asylbørn og flygtningebørn får den samme kvalitet i undervisningen som andre børn i danske skoler."

"Accepteret".

(Kilde: <http://um.dk/da/nyheder-fra-udenrigsministeriet/NewsDisplayPage/?newsID=85EC5323-68EF-477F-AAD1-0BDFCFD530A1>)

Kritikken rammer præcist. Ikke blot i den konkrete situation, men også i relation til lovforslaget, hvor man ved at inddrage den segregation i lovforslaget, der ligger i Udlændingelovens § 42 om undervisning af asylbørn (adskillelse fra den normale organisering af undervisning i Folkeskolen)

udvider de nuværende segregationsmuligheder, til at omfatte alle udenlandske børn med et skoletilbud, der kan vare op til to år for den enkelte elev – uden for Folkeskolens regelgrundlag.

Fremsættelsen af nærværende lovforslag i denne situation kan kun betragtes som at tale med to tunger, eller spille et dobbeltspil over for FN's Menneskerettighedsråd.

Forslaget kan på meget kort sigt understøtte kommunernes økonomi, men det vanskeliggør børnenes faglige læring, og vil bidrage til den alment diskriminerende effekt, målt på skoleresultater, som vi har set i de senere år. Dermed øges marginalisering i samfundet med en polariserende effekt på relationer mellem etniske danskere og etniske minoriteter, der kan få vidtrækkende negative sociale virkninger.

DRC og SOS mod Racisme finder det diskriminerende:

- a) at skabe en overordnet ramme for forskelsbehandling af danske børn og etniske minoritetsbørn i relation til udvikling af et særligt grundskoletilbud alene rettet mod disse børn;
- b) at legitimere og sagliggøre denne forskelsbehandling gennem en individuel testprocedure, der skjuler den overordnede rammes diskriminatoriske intention;
- c) at gøre det muligt at sortere og placere etniske minoritetsbørn i den undervisningspligtige alder i et særligt grundskoletilbud uden for den almene grundskolevirksomhed, som ikke fagligt og organisatorisk er underlagt den samme regelstyring som den almene grundskolevirksomhed;
- d) at organiseringen af undervisning i det udformede lovforslag indebærer tydelige forringede standarder, hvor de fysiske rammer ikke er fastlagte og hvor organiseringen af skoleklasser repræsenterer en forringet læringskontekst for den enkelte elev (antal elever/spænd over klassetrin).

DRC og SOS mod Racisme finder, at forslaget tilsidesætter almen viden om konsekvenser af at fjerne etniske minoritetselever fra det almene skoleforløb (jf. anbefalinger fra OECD) og redegør ikke sagligt for – fx gennem henvisninger til sociolingvistisk og sprogpædagogisk forskning - hvordan denne forskelsbehandling "sker for at sikre tilfredsstillende fremgang for visse etniske grupper eller enkeltpersoner", og hvordan "der er proportionalitet mellem mål og midler."

Med venlig hilsen

Dokumentations- og Rådgivningscenteret
om Racediskrimination

SOS mod Racisme

Fakhra Shaheen
Forkvinde

Christian Horst
Næstformand

Jette Møller
Landsformand

Anne Nielsen
Næstformand

Litteratur.

- August, D., & Hakuta, K. (1997). *Improving Schooling for Language Minority Students*. National Academy Press.
- Christensen, V. T., Egelund, N., Fredslund, E. K., & Jensen, T. P. (2013). *PISA Etnisk 2012*. Aarhus Universitet, SFI Survey, Det nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning.
- Cummins, J. (2008). Total Immersion or Bilingual Education? Findings of International Research on Promoting Immigrant Children's Achievement in Primary School. I J. Ramsager, & J. Wagener, *Chancenungleichheit ind der Grundschule. Ursachen und Wege aus der Krise*. VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Dressler, C., & Kamil, M. (2006). First- and second-language literacy. I D. August, & T. Shanahan, *Developing Literacy in Second Language Learners. Report of the National Literacy Panel on Language-Minority Children and Youth* (s. 197-238). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Ekholm, M., Mortimore, P., David-Adams, M., Laukkanen, R., & Valijarvi, J. (2004). *OECD-rapport om grundskolen i Danmark - 2004. Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 5*. Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen, Område for grundskolen og folkeoplysning.
- Hakuta, K. (2001). *Key Policy Milestones and Directions in the Education of English Language Learners. Prepared for the Rockefeller Foundation Symposium Levering Change: An Emerging Framework for Educational Equity for Educational Equity*. Washington DC: Stanford University.
- Hakuta, K., Butler, Y. G., & Witt, D. (2000). *How Long Does It Take English Learners to Attain Proficiency? Policy Report 2000-1*. Stanford University. The University of California Linguistic Minority Research Institute.

Høringsvar vedr. regeringens aftale med KL og lovforslag vedr. særlig tilbud og grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge

På vegne af bestyrelsen for foreningen "Tosprogede børn og Unges vilkår" vil vi gerne komme med vores kommentarer til aftalens forskellige elementer.

Vi er generelt meget bekymrede over den udvikling, som aftalen er et udtryk for. Her sættes kommunens behov over de behov, som landets svageste børn, som disse flygtningebørn jo er, har, ofte med traumatiserede oplevelser og utryghed bag sig.

Regeringen vil ændre bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, så kommunerne kan lempe kravene til modtageklasser:

- antallet af børn forslås hævet fra 12 til 15 elever i modtagelsesklasserne ved skoleårets start, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt.
- loftet foreslås yderligere hævet til 18 elever, hvis eleverne har overvejende samme sproglige baggrund.
- antallet af klassetrin inden for samme modtagelsesklasse hæves fra 3 til 5 klassetrin, hvis eleverne har overvejende samme sproglige - og læringsmæssige baggrund.

Det er i forvejen en yderst vanskelig opgave at skulle undervise op til 12 elever med så forskellige baggrunde, som det ser ud for nuværende, og vi ved desværre, at når kommunerne er trængte på økonomien, så vil de udnytte rammen til det yderste.

Vi kan slet ikke forstille os, at det vil være realistisk at samle op til 18 flygtningebørn i samme klasse f.eks. fra 1.-5. klasse, hvis der kun er 1 lærer til at undervise dem.

Selv om eleverne har samme sproglige baggrund ved vi, at mange af de syriske flygtningebørn ikke har gået i skole i 3-5 år, hvilket betyder, at de kan være på meget forskelligt fagligt niveau. De har i den grad behov for individuel og differentieret undervisning samtidig med, at de skal lære at være i et "almindeligt" og ikke traumatiserende miljø og have troen og tilliden tilbage til, at livet er godt, og der ikke sker dem og deres familie noget ondt.

Det vil kun meget vanskeligt kunne lade sig gøre at differentiere sig til en kvalificeret undervisning på det foreslåede grundlag. Det kræver lærere og pædagoger med tid, uddannelse og ressourcer.

For flygtningebørn uden for dagtilbud forslås desuden ændring af Dagtilbudslovens §11, så der vil være muligt med større fleksibilitet ifm. den kommunale forpligtelse til at tilbyde 15/30 timers sprogstimulering om ugen.

Det tolker vi som, at der gives mulighed for at timetallet kan sættes ned, selv om vi ved, at kravene til forældrenes deltagelse i danskundervisning / beskæftigelsestiltag samtidig strammes, så de vil have behov for et kvalificeret pasningstilbud på "fuld tid" og ikke i færre timer.

Desuden er det stærkt bekymrende og i modsætning til international forskning, der peger på vigtigheden af kvalitet i tidlig sprogstimulering, som afgørende for børnenes mulighed for at kunne begå sig både fagligt og socialt både her og nu og senere i livet.

Endelig foreslås etablering af særlige tilbud om grundskoleundervisning, som alternativ til undervisning i folkeskolens modtageklasser.

Her slækkes der på alle krav, som vi kender dem inden for folkeskoleloven mht. organisering og tilrettelæggelse af undervisningen, timetal, fagrække, formålet med undervisningen i fag og obligatoriske emner, kvalifikationskrav til lærerpersonale, holddannelse, klassestørrelse, elevvalder mm.

Samtidig skal undervisningen stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. I værste fald vil dette forslag ødelægge alle de faglige og pædagogiske kompetencer i undervisning i dansk som andetsprog, som er opbygget i folkeskolerne gennem mange år. Dette står i grel modsætning til betydningen af lærernes faglige kompetencer som ofte fremhæves som den vigtigste faktor for elevernes læring.

Det er meget svært at forstå endsige acceptere, at undervisningen af de svageste af alle landets børn, skal overlades til den enkelte kommune at bestemme, og at disse børn sættes uden for den lov, som gælder for alle andre børn i Danmark.

Selv om det kun drejer sig om de første 2 år, er det de vigtigste to år af disse børns fremtid. Børn som gerne skulle vokse op til at blive aktive medborgere i samfundet.

Vi er derfor meget bekymrede for den udvikling, som denne aftale giver kommunerne mulighed for.

Venlig hilsen

Vinie Hansen
Formand for bestyrelsen
E-mail: vih@hyldenet.dk
Mobil: 40227890

Att. Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Lise Hjort Elmquist, chefkonsulent
Juridisk Center

Høringsvar til "Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge".

Forskningsenheden for dansk som andetsprog og interkulturalitet, DPU, Aarhus Universitet er blevet bekendt med det ovenstående lovforslag til høring. Det underdrer, at fagfolk og uddannelsesinstitutioner, der arbejder med det pågældende fagområde, som lovforslaget omfatter, ikke er blandt høringspartnerne. Følgende er enhedens høringssvar med otte ændringsforslag til lovforslaget:

Overordnet

Det fremgår af selve lovparagrafferne og bemærkningerne, at det retskrav børn og unge har ifølge folkeskoleloven, sættes ud af kraft med mindre det fremgår eksplicit, at de er omfattet af folkeskoleloven.

1. Ændringsforslag: Det anbefales, at alle bestemmelser, der gælder undervisning af børn og unge i den undervisningspligtige alder bosiddende i Danmark, indskrives i folkeskoleloven. I den gældende folkeskolelov vægtes inklusion som et princip for al undervisning. Det virker derfor ulogisk at vedtage en lov, der ekskluderer børn bosiddende i Danmark og således fratager dem de rettigheder, som folkeskoleloven foreskriver.

Indhold

Både folkeskoleloven og lov om friskoler m.v. statuerer, hvad børn og unge skal lære som et resultat af skolegang. I folkeskolen skal eleverne lære en række humanistiske fag, praktisk musiske fag og naturfag samt obligatoriske emner (jf. Folkeskoleloven § 5). I friskolen skal skoleansvarlige sætte mål for fagene: "dansk, regning/matematik, engelsk, geografi, biologi og fysik/kemi" (jf. Friskoleloven § 1a, stk. 3). Ifølge lovforslaget om særlige tilbud, § 7, omfatter det særlige tilbud "specialundervisning" og "specialpædagogisk bistand" uden præcisering af indhold.

2. Ændringsforslag: I lighed med folkeskoleloven og lov om friskoler mv. statueres i lov om særlige tilbud, hvilke fagområder elevgruppen skal modtage, herunder sprogundervisning og undervisningsprog. Sprogundervisningen bør indehol-

Pernille Ussing-Nielsen

Afdelingsadministrator

Dato: 4. april 2016

Mobiltlf: 21702688

E-mail: pun@dpu.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/4

de undervisning i dansk som andetsprog, undervisning i engelsk, samt undervisning i modersmål. Det bør fremhæves, at undervisningsproget i fagene kan være et andet end dansk for at forberede eleverne fagligt til at kunne profitere af den fagundervisning, de skal modtage efter endt skoletilbud i det særlige tilbud. Eftersom der er tale om udenlandske børn, der eventuelt ikke fortsat vil have bopæl i Danmark, bør undervisningen ruste dem til et liv både i og uden for Danmark, eventuelt i et tidligere hjemland. Et yderligere argument for at præcisere indhold i selve loven fremgår af bestemmelserne i lovforslaget om særlige tilbud, § 6, hvor kommunerne pålægges at fastsætte slutmål og delmål. Der kan ikke fastsættes mål og delmål for indhold, fag og/eller emner, der ikke er kendt for de kommunale myndigheder.

Side 2/4

Professionaliseringskrav

I bemærkningerne til loven står der, at det særlige tilbud ikke er omfattet af "folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet" (s.7).

3. Ændringsforslag: Det bør indskrives i selve loven, hvilke kvalifikationskrav der forventes af personalet. Eftersom lovforslaget beskriver det særlige tilbud som "pædagogisk påkrævet", må det præciseres i selve lovparagrafferne, hvad dette indebærer. Det gælder især kvalifikationskrav til sprogundervisningen.

Organisering og struktur

I bemærkningerne til lovforslaget påpeges det til § 5, at "det særlige tilbud om grundskoleundervisning (...) kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Formuleringen "kan stå mål med" gentages i bemærkningerne til § 6, hvori det hedder, at "slutmål og delmål står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Informationer om struktur, organisering, tilrettelæggelse, holdstørrelse mv. fremgår ikke af selve lovparagrafferne.

4. Ændringsforslag: Undervisningens organisering og struktur bør fremgå af selve loven på samme måde, som det er tilfældet i folkeskoleloven (jf. Folkeskoleloven § 1, stk. 2 og 3; § 3, stk.4; § 5; § 14; § 15). Ændringsforslaget begrundes i, at der er tale om et særligt, væsentligt og betydningsfuldt tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn, som for manges vedkommende ikke er bekendte med arbejdsformer og organisering i en dansk kontekst. Det foreslås endvidere, at der ligesom i folkeskoleloven, § 13b, udarbejdes elevplaner for det særlige tilbud.

Tidsramme

Det er en særegenhed ved dansk lovgivning, at asylbørn ikke skal være omfattet af folkeskoleloven. I de andre nordiske lande er asylbørn eksempelvis omfattet af de bestemmelser, der gælder i forhold til lov om undervisning i landenes grundskoler. Asylbørn er omfattet af bestemmelserne i "Bekendtgørelse om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl.". Der er i denne bekendtgørelse ikke sat loft på, hvor længe de kan undervises efter denne bekendtgørelse.

5. **Ændringsforslag:** Det bør stå i selve loven, at ingen børn skal være i modtagerordninger længere end to år efter ankomst til Danmark.

Undervisningssted, regi og ledelsesansvar

Det fremgår ikke af loven, hvor undervisningen skal eller kan finde sted, i hvilket regi og hvem der har ledelsesansvaret.

6. **Ændringsforslag:** Det bør fremgå af selve loven, hvilke lokaler undervisningen kan finde sted i, i hvilket regi og hvem der har ledelsesansvaret.

Navngivningen af de elever undervisningen er møntet på

I lovforslaget kaldes modtagerne af det særlige tilbud for udenlandske elever. Det er uheldigt at fastholde børn og unge i udlændingehed. Det kan svække deres lyst og vilje til integration i fællesskab med andre børn og unge i Danmark. I folkeskoleloven og i lov om friskoler kaldes elever, der ikke har dansk som deres modersmål for tosprogede elever.

7. **Ændringsforslag:** Det foreslås at modtagere af det særlige tilbud præciseres, herunder hvordan de benævnes, fx som nyankomne tosprogede elever.

Modtagerordninger ifølge folkeskoleloven

Foranlediget af Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling har Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) afdækket forhold omkring undervisning i modtagerordninger i 20 kommuner. <https://www.eva.dk/projekter/2015/basisundervisning-for-tosprogede-elever-i-modtagelsesklasser/hent-rapporten-her/basisundervisning-for-tosprogede-elever.-kvalitativ-kortlaegning-af-praksis-i-20-kommuner/view?searchterm=modtagelsesklasser>

Evalueringen er blevet offentliggjort i 2016. Formålet har været "at styrke vidensgrundlaget" for undervisning i modtagerordninger. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om et særligt undervisningstilbud, at nugældende bestemmelser for undervisning i modtagelsesklasser ifølge folkeskoleloven åbner op for muligheder for forringelse, dvs. med muligheder for flere elever i klasserne og flere klassetrin samlet i den samme klasse.

8. **Ændringsforslag:** Myndighedsansvarlige bør forpligte sig på det vidensgrundlag, der fremgår af EVA-evalueringen om undervisningstilbud for nyankomne elever, der fx peger på behov for mere ensartet organisering i kommunerne, klare visitationsregler, kvalificering af vurderingskriterier og efteruddannelse af lærere.

Hvis undervisningen i det særlige tilbud skal kunne stå mål med såvel folkeskolens som friskolernes undervisning, henstiller vi til at ovenstående otte ændringsforslag tages i betragtning, dvs.: ”Tilbuddet skal efter sit formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene” (jf. lovforslaget §5. Stk.2).

Frihed for forældre til at vælge undervisningstilbud til deres børn er en grundlovsikret ret. Derfor er det beskæmmende, at denne ret igen sættes ud af kraft for tosprogede forældre. Første gang det skete var i 2005 (folkeskoleloven § 5, stk. 7). Selv om der er gået over 10 år siden vedtagelsen af denne lov, er der ingen (uddannelsesforsknings)evidens for positive effekter af at fratage tosprogede forældre retten til at vælge undervisningstilbud til deres børn, og ej hellere at det skulle have positiv effekt på børnenes danskkundskaber.

I sin yderste konsekvens kan lovforslaget svække retssikkerheden til uddannelse, sådan som den fremstår ifølge lov om folkeskolen og lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Med venlig hilsen

Aarhus Universitet,
Institut for uddannelse og pædagogik (DPU),
Enheden for dansk som andetsprog og interkulturalitet

Karen Lund, professor mso
Bergthóra Kristjánsdóttir, lektor
Claus Haas, lektor
Karen Bjerg Petersen, lektor
Elina Maslo, adjunkt

Lise Hjort Elmquist

Fra: Ejnar Bo Pedersen <ebp@ungdomsskoleforeningen.dk>
Sendt: 5. april 2016 09:04
Til: UVM - MDCJC; Lise Hjort Elmquist
Emne: Høring - lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge - Deres sagsnr. 16/03477

AppServerName: esdh-uvm-stil
DocumentID: 16/03477-11
DocumentIsArchived: -1

Ungdomsskoleforeningen kvitterer hermed for muligheden for at kommentere på ovenstående lovforslag.

Generelt støtter foreningen helt og aldeles op omkring initiativet. Vi noterer med tilfredshed, at de enkelte kommuner tillægges stor frihed til at organisere og gennemføre undervisningstilbud for den omhandlede gruppe af børn og unge på den måde, som man lokalt finder mest hensigtsmæssigt.

Ungdomsskoleforeningen er ganske enige i, at det er en nødvendig og vigtig opgave, og mange kommunale ungdomsskoler bedriver allerede i dag lignende aktiviteter for unge i henhold til Lov om ungdomsskoler og dens målgruppe. Ungdomsskolen som skoleform har således både solide erfaringer med og gode forudsætninger for at kaste sig ud i opgaven, og vi er ganske sikre på, at mange af vore medlemsskoler vil stå klar til at bistå positivt.

I henhold til lovforslagets § 3, stk. 2, skal vi pege på, at det for mange unge – ikke mindst i udskolingen – vil være en for kort periode at deltage i blot 2 år. Vi skal derfor foreslå, at der åbnes op for at unge kan forblive i tilbuddet i længere tid – evt. efter en konkret vurdering af den unges behov.

Med venlig hilsen

Sekretariatschef
Ejnar Bo Pedersen
Ungdomsskoleforeningen
Rugårdsvej 9 B
5000 Odense C
Direkte tlf. 65 - 47 21 94
Mobil: 21 - 780549
E-mail: ebp@ungdomsskoleforeningen.dk

Ungdomsskoleforeningen
ung

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
Departementet
Juridisk Center
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 4. april 2016

Høring vedrørende lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge / sagsnr.: 16/03477

LU sender hermed sine bemærkninger til ovenstående lovforslag.

Foreningen støtter lovforslaget. LU finder det positivt, at der i lovforslaget gives den enkelte kommune stor frihed til at organisere og gennemføre undervisningstilbud for den omhandlede gruppe af børn og unge.

Idet lovforslaget giver kommunerne hjemmel til at etablere tilbud i kommunalt regi uden for rammerne af folkeskolen, tillader LU sig at henlede opmærksomheden på mulighederne i den kommunale ungdomsskole.

De kommunale ungdomsskoler har stor erfaring med særligt tilrettelagt undervisning, der skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, undervisning i fritiden og andre relevante tilbud til alle grupper af børn og unge efter kommunalbestyrelsens beslutning, jf. ungdomsskolelovens §§ 3 og 2, stk. 2 og 3 (LBK nr. 375 af 04/04/2014).

LU ser det således som en oplagt mulighed at inddrage de kommunale ungdomsskoler i den planlagte undervisnings- og integrationsindsats for udenlandske børn og unge i de kommende år.

LU har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bo Dyregaard
Sekretariatschef